

Roosa Hänninen

VASTUULLISUUDEN ROOLI VAATETEOLLISUUDESSA

Kansainvälisen kaupan koulutusohjelma

2020

VASTUULLISUUDEN ROOLI VAATETEOLLISUUDESSA

Hänninen, Roosa
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kansainvälisen kaupan koulutusohjelma
Kesäkuu 2020
Ohjaaja: Antola, Kati
Sivumäärä: 48
Liitteitä: 0

Asiasanat: Vastuullisuus, yritysvastuu, vastuuraportointi, vaateteollisuus, kestävä kehitys

Yritysten vastuullinen toiminta on noussut yhä suuremmaksi huomionkohteeksi lähivuosina. Erityisesti vaateteollisuuden aiheuttamat ympäristölliset ja sosiaaliset vaikutukset ovat herättäneet paljon huomiota. Tämän myötä vaatealan yrityksiin kohdistuu erilaisia vaatimuksia ja paineita, joihin niiden tulisi toiminnallaan vastata. Yritysvastuun kasvavan merkityksen myötä, yritykset ovat alkaneet kiinnittämään huomiota toimitusketjunsä vastuullisuuteen ja tuotannon läpinäkyvyyteen.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia vastuullisuuden ja yritysvastuun roolia vaateteollisuudessa. Keskeisimpiä teemoja olivat yritysvastuun osa-alueiden määrittely, vastuuraportointi sekä sidosryhmien rooli yritysvastuussa. Vaateteollisuuden vastuullisuutta käsiteltiin YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden sekä vaatealan kolmen suurimman päävaikutuksen kautta. Työn empiirisen osan esimerkkiyrityksiksi valittiin ruotsalainen Nudie Jeans ja saksalainen Armedangels ja työn tavoitteena oli tutkia niiden käyttämiä yritysvastuun keinoja. Tutkittavat osa-alueet koostuivat ympäristön, sosiaalisten ja tuotannollisten vaikutusten tarkastelusta ja siitä, miten yritykset ovat toiminnallaan ottaneet kantaa kyseisiin teemoihin. Lisäksi analysoitiin ja vertailtiin yrityksiä käyttämien keinojen onnistuneisuutta.

Tutkimus toteutettiin tarkastelemalla kyseisten yritysten vastuuraportteja, jonka lisäksi tutkittiin myös yritysvastuun toteutumista molempien yritysten Instagram-kanavissa. Tutkimuksen tuloksena saatiin selville minkälaisia yritysvastuun keinoja kyseiset yritykset olivat toiminnassaan käyttäneet sekä käytännön esimerkkejä siitä, kuinka vastuullinen vaateteollisuuden yritys nykypäivänä toimii. Analysoidessa yritysten toimintaa saatiin selville, että kumpikin yritys oli omalla tavallaan onnistunut toteuttamaan yritysvastuuta käytännön toiminnassaan, mutta myös kehitettäviä osa-alueita löytyi. Kokonaisuudessaan molemmat yritykset olivat pyrkineet läpinäkyvään tuotantoon, joka ottaa huomioon sekä ympäristön että ihmiset.

THE ROLE OF SUSTAINABILITY IN THE CLOTHING INDUSTRY

Hänninen, Roosa

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in International Business

June 2020

Supervisor: Antola, Kati

Number of pages: 48

Appendices: 0

Keywords: Sustainability, corporate responsibility, sustainability reporting, clothing industry, sustainable development

Sustainability as a concept has become more and more topical during the present day. In the clothing industry, the environmental and social impacts in particular, have drawn attention at a large scale. Because of this, the companies inside this industry face certain requirements and pressure, which they need to consider in their actions. Due to the increasing significance of sustainability, businesses have started to pay attention into their supply chains and to the transparency of their production.

The objective of this thesis was to examine the role of sustainability inside of the clothing industry. Essential concepts were the definition of different fields in corporate social responsibility, reporting and the role of stakeholders in corporate responsibility. The sustainability in the clothing industry was considered through the sustainable development goals of the UN, and through the three major impacts of the clothing industry. The chosen case companies for the empirical part were Swedish Nudie Jeans and German Armedangels, and the aim was to examine their approach in corporate responsibility. Different fields of the research included the examining of the environmental, social and production impacts and how these companies have responded to these themes. In addition, the success of the approaches of the companies were analyzed and compared.

The research was implemented by examining the sustainability reports of the case companies. Furthermore, the implementation of corporate responsibility in the Instagram channels of both companies was examined. The result of the research discovered the means of corporate responsibility that these companies had used in their operations, as well as practical examples of how a responsible company operates in today's clothing industry. An analysis of the companies' operations revealed that both of them had succeeded by implementing corporate responsibility in their practical operations and in their own way but areas for development were also found. Overall, both companies had strived for transparent production that takes both the environment and people into account.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TOTEUTUS JA VIITEKEHYS	7
2.1	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet	7
2.2	Tutkimuksen toteutus	7
2.3	Viitekehys	8
3	YRITYSVASTUU	9
3.1	Kestävän kehityksen määritelmä	9
3.2	Yritysvastuun osa-alueet	9
3.2.1	Taloudellinen vastuu	10
3.2.2	Ympäristövastuu	11
3.2.3	Sosiaalinen vastuu.....	11
3.3	Sidosryhmien rooli	12
3.4	Vastuuraportointi	13
4	VASTUULLISUUS VAATETEOLLISUUDESSA	15
4.1	Vaateteollisuuden historia	15
4.2	Vastuullisuuden rooli	15
4.3	YK:n kestävän kehityksen periaatteet	16
5	VAATETEOLLISUUDEN VAIKUTUKSET.....	18
5.1	Ympäristövaikutus	18
5.2	Sosiaalinen vaikutus.....	19
5.3	Tuotanto ja läpinäkyvyys.....	20
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	22
6.1	Yritykset	22
6.2	Materiaalit.....	23
6.2.1	Kemikaalit	26
6.2.2	Sertifikaatit	27
6.3	Tuotanto.....	28
6.3.1	Läpinäkyvyys	30
6.3.2	Luonnonvarojen käyttö ja päästöt.....	32
6.4	Työolot	33
6.5	Auditointi.....	35
6.6	Yhteistyöt.....	37
6.7	Yritysten vertailu.....	38
6.8	Instagram-kanavien vastuullisuus	42
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO	44
	TEORIALÄHTEET	46

EMPIIRISET LÄHTEET	48
LIIKTEET	

1 JOHDANTO

Kestävyys ja vastuullisuus ovat nousseet viime vuosien aikana erittäin ajankohtaisiksi aiheiksi erityisesti tekstiili- ja vaateollisuudessa. Tänä päivänä yhä usemmat yritykset pyrkivät kohti vastuullisempaa liiketoimintaa ja läpinäkyvämpää tuotantoketjua. Se, minkälaisia arvoja yritys korostaa ja miten ne näkyvät käytännön liiketoiminnassa kertovat yrityksen tavoista toteuttaa yritysvastuuta. Vastuullinen liiketoiminta on yhä suurempi ja tärkeämpi osa kestävämpää tulevaisuutta vaateollisuuden alalla ja siksi yritysten pyrkimykset painottuvat yhä enemmän keinoihin jotka lisäävät tietoisuutta.

Vastuullisuudesta on viime vuosien aikana muodostunut lähes trendi ja moni yritys kertoo olevansa vastuullinen. Nykypäivän vaateollisuus asettaa kuitenkin lukuisia haasteita yrityksille, joita niiden tulisi toiminnassaan ottaa huomioon. Vaateollisuuden kehittyminen parempaan suuntaan on erityisen tärkeää sekä ympäristölle, että ihmiselle. Yritysten olisi tärkeä tarkastella toimintaansa kriittisesti ja pyrkiä antamaan vastuullisuuspauksia jotka olisivat sekä realistisia, että pyrkisivät kohti parempaa vaateollisuutta.

Suomalaisen Eettisen kaupan puolesta ry:n vuonna 2019 tekemän kansainvälisen vastuullisuusarvioinnin tarkoituksena oli selvittää suomalaisten vaateyritysten vastuullisuutta. Tuloksena monet kotimaiset vaatemerkit sijoituivat häntäpäähän ja niiden vastuullisuustyössä ilmeni lukuisia puutteita ja näin ollen parantamisen varaa. (Eettisen kaupan puolesta [www-sivut](#).) Opinnäytetyön kirjoittaja on työskennellyt jo useamman vuoden vaatealalla ja aihe valikoitui etenkin sen ajankohtaisuuden ja tärkeyden takia. Siksi tämä opinnäytetyö tulee avaamaan kahden kansainvälisen vaatealan yrityksen toimintaa jotka ovat tunnettuja vastuullisuudestaan ja jotka kertovat ottavansa toiminnassaan huomioon kaikki yritysvastuun aspektit. Yritysten konkreettisia yritysvastuun keinoja tarkastelemalla tullaan perehtymään niiden kykyyn ottaa huomioon kasvavat vaateollisuuden ongelmat sekä toimia avoimesti ja läpinäkyvästi.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TOTEUTUS JA VIITEKEHYS

2.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Tämän tutkimuksen keskeisimmät tarkoitukset tulevat olemaan yritysvastuun määrittely sekä perehtyminen vastuullisuuden rooliin vaateollisuudessa. Opinnäytetyön teoria tulee koostumaan yritysvastuun ja sen osa-alueiden määrittelystä sekä yritysvastuuraportoinnin ja sidosryhmien roolista yritysvastuussa. Vastuullisuuden roolia vaateollisuudessa tullaan käymään yleisellä tasolla läpi sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kautta. Lisäksi alan vaikutuksia tullaan tarkastelemaan vaateollisuuden kannalta kolmen tärkeimmän pääteeman kautta. Työn empiirisen osan tarkoitus on perehtyä kahden vaatealan esimerkkiyrityksen vastuullisuuteen tutkimalla ja analysoimalla niiden käyttämiä yritysvastuun keinoja sekä vertailemalla yrityksiä keskenään.

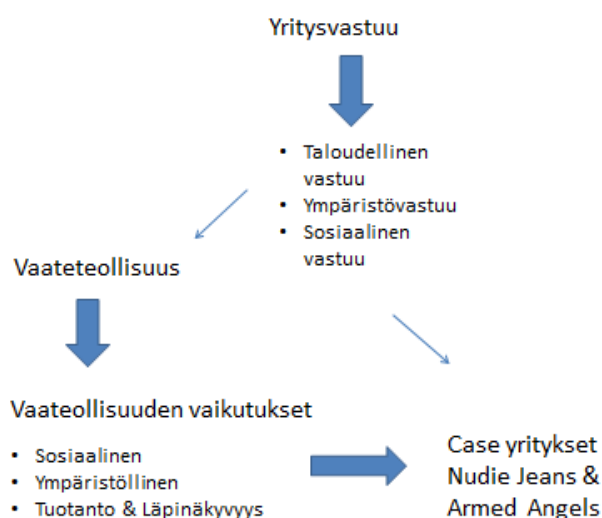
Opinnäytetyön keskeisin tavoite on kuvata vastuullisuuden ja yritysvastuun roolia vaateollisuudessa ja tutkia kahden vaatealan yrityksen vastuullisuuden ja yritysvastuun toteutumista. Lisäksi tavoitteena on analysoida yritysten käyttämiä keinoja vertailemalla niitä myös keskenään. Tutkimus voisi auttaa muita vaatealan yrityksiä pohtimaan omia toimintatapojaan liittyen yritysvastuuseen. Työstä voivat hyötyä vaatealan yritykset sekä muut alalla työskentelevät asiantuntijat ja kuluttajat, joiden kiinnostus vaateollisuuden vastuullisuuteen on kasvanut paljon viime vuosien aikana.

2.2 Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksen kohteena ovat kaksi vaatealan yritystä, ruotsalainen Nudie Jeans ja saksalainen Armedangels. Opinnäytetyön kirjoittaja on tutustunut vastuullisen muodin merkkeihin jo ennen työn toteuttamista ja kyseiset esimerkkiyritykset valikoituivat, koska ne olivat kirjoittajalle aiemmin tuttuja. Lisäksi molempien yritysten tuotevalikoimissa oli paljon samankaltaisuuksia ja esimerkiksi farkkujen tuotanto oli sekä Nudie Jeansilla, että Armedangelsilla merkittävässä roolissa.

Tutkimuksen pohjana tullaan käyttämään molempien yritysten uusimpia saatavilla olevia vastuuraportteja vuosilta 2017-2018. Tarkoituksena on tutkia yritys vastuuraporttien sisältöä keskittyen erityisesti ympäristöllisiin ja sosiaalisiin näkökulmiin sekä tuotannon läpinäkyvyyteen. Yritys vastuuraporttien lisäksi yritys vastuun toteutumista tullaan tarkastelemaan molempien yritysten Instagram-kanavien kautta, joita tullaan seuraamaan viimeisen puolen vuoden ajalta.

2.3 Viitekehys

Kuvio 1. Teoreettinen viitekehys

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys kuvaa työn tärkeimpiä teemoja ja sitä miten ne ovat liitoksissa toisiinsa. Teoriaosuus koostuu yritys vastuun määrittelystä ja sen toteutuksesta käytännössä eli vastuuraportoinnin perusasioista sekä sidosryhmien roolista yritys vastuussa. Vaateollisuuden vastuullisuutta tullaan tarkastelemaan kolmen pääkohdan kautta ja tarkoituksena on selventää alan vaikutuksia kokonaisvaltaisesti sosiaaliselta, ympäristölliseltä sekä tuotannon ja läpinäkyvyyden kannalta. Tutkimuksen teoriaosuuden on tarkoitus nostaa esiin keskeisemmät kohdat liittyen yritys vastuun toteuttamiseen sekä vaateollisuuden vastuuseen ja sen päävaikutuksiin. Nämä luovat pohjan empiiriselle osuudelle, jonka tarkoituksena on nostaa esiin samoja asioita yritysten vastuullisuustoiminnasta ja analysoida käytettyjen keinojen onnistuneisuutta.

3 YRITYSVASTUU

3.1 Kestävän kehityksen määritelmä

Kestävä kehitys perustuu ihmiskeskeiseen ajatteluun ja sen määritelmässä puhutaankin ihmisen tarpeista ja niiden tyydyttämiseen liittyvistä reunaehdoista. Ne taas koostuvat kolmesta ulottuvuudesta: ekologisesta, sosiaalisesta sekä taloudellisesta ulottuvuudesta. Kestävän kehityksen kannalta olennaista onkin näiden kolmen seikan tasapainoinen kehittäminen ja kun yrityksen toiminta pohjautuu tähän päämäärään, voidaan sen toiminta luokitella kestävä kehityksen mukaiseksi. (Rohweder 2004, 15-16.) Ekologisen ulottuvuuden kohdalla, se tarkoittaa monimuotoisuuden turvaamista siten, että ekosysteemit ja niiden lajit voivat kehittyä niin, että ne ylläpitävät maapallon mahdollisimman hyvänä ympäristönä nykyisille ja tuleville sukupolville. Tämä tarkoittaa luonnonvarojen kestävä käyttöä, nykyisten ympäristöongelmien ratkaisemista ja tulevien ongelmien ehkäisyä. Sosiaalinen kestävyys taas liittyy sosiaaliseen pääomaan eli ihmisten hyvinvointiin ja siihen, että yhteiskunnat ovat oikeudenmukaisia, turvallisia ja hyviä elinympäristöjä. Taloudellinen kestävyys puolestaan liittyy taloudelliseen pääomaan ja tarkoittaa tervettä ja pitkällä tähtäimellä kannattavaa toimintaa, joka ottaa huomioon sekä ympäristönäkökohdat että sosiaaliset näkökohdat. (Rohweder 2004, 15-16.)

3.2 Yritysvastuun osa-alueet

Yritysvastuu on liitoksissa näihin kolmeen kestävä kehityksen ulottuvuuteen: taloudelliseen, ekologisten ja sosiaaliseen. Tarkasteltaessa yrityksen näkökulmasta, ne ovat liitoksissa toisiinsa: taloudellinen vastuu ja kannattavuus luovat pohjan ekologiselle ja sosiaaliselle vastuulle ja edellämainitut puolestaan vaikuttavat taloudelliseen tuloksenteeseen. (Rohweder 2004, 77.) Yritysvastuu kokonaisuutena on monitahoinen, joka liittyy esimerkiksi etiikkaan ja moraaliin sekä yrityksen arvoihin. Jokaisessa yrityksessä on omanlaisensa yrityskulttuuri joka taas pohjautuu niihin arvoihin, joihin yrityksessä uskotaan, joiden pohjalta toimitaan ja jotka

vaikuttavat myös siihen, miten yritys suhtautuu vastuulliseen toimintaan. Yrityksen toimintaa ohjaavat arvot voidaan karkeasti jakaa taloudellisiin ja eettisiin arvoihin. Taloudelliset arvot muodustuvat välineellisistä arvoista ja liittyvät taloudellisen tuloksen maksimointiin eli taloudelliseen rationaliteettiin, kun taas eettiset arvot viittaavat ihmisen käsitykseen siitä, mikä on oikein. Organisaation tai yksilön arvot määräytyvät velvollisuuden ja oikeudenmukaisuuden tunteesta luontoa ja muita ihmisiä kohtaan. (Rohweder 2004, 79-80.)

Elinkeinoelämän keskusliiton verkkosivuilla vastullisuutta kuvaillaan seuraavanlaisesti: ”Vastuullisuus on osa menestyvän yrityksen liiketoimintaosaamista ja vastuullinen yritys toimii mahdollisimman kestäväällä tavalla ja sovittaa yhteen yrityksen ja sen sidosryhmien tavoitteet ja odotukset. Parhaiten vastuullisuus toteutuu, kun yritys omaehtoisesti sitoutuu sen vahvistamiseen osana toimintansa kehittämistä. Raportoinnin tulisi olla omaehtoista ja vapaamuotoista, jolloin yritys voi parhaiten huomioida oman liiketoimintansa ja sidosryhmien kannalta olennaiset kysymykset” (Elinkeinoelämän keskusliiton www-sivut).

3.2.1 Taloudellinen vastuu

Yrityksen taloudellinen vastuu liittyy kannattavaan taloudelliseen toimintaan, hallintokäytäntöihin ja riskienhallintaan ja se voi olla välillistä ja välitöntä. Välitöntä vastuuta on esimerkiksi palkkojen maksaminen työntekijöille, osinkojen maksaminen omistajille tai verojen maksaminen yhteiskunnalle. Välillinen vastuu taas liittyy oman toiminnan kansantaloudelliseen merkitykseen. Kestävän kehityksen näkökulmasta yrityksen eettinen taloudellinen vastuu liittyy taloudellisen hyvinvoinnin oikeudenmukaiseen tuottamiseen, vaarantamatta ympäristön hyvinvointia. (Rohweder 2004, 98-99.)

3.2.2 Ympäristövastuu

Yrityksen ympäristövastuuta voidaan tarkastella välittömän ja välillisen vastuun näkökulmasta. Välittömäksi vastuuksi voidaan lukea yrityksen itsensä aiheuttamien ympäristöongelmien ja riskien hallinta sekä luonnonvarojen kestävä käyttö. Yrityksen toimintaa tulisi suunnitella ja toteuttaa siten, että energiaa ja raaka-aineita käytettäisiin tarkoituksenmukaisesti niin, että pyrittäisiin minimoimaan syntyvien jätteiden ja päästöjen määrää. Tavoitteet koskevat koko toimitusketjua joka käsittää raaka-aineiden hankinnan, tuotannon, tuotekehityksen, suunnittelun, kuljetuksen, tuotteen kulutuksen, kierrätyksen ja jätehuollon. Välillisen ympäristövastuun merkitys on kasvanut yritysten toimintojen ulkoistamisen myötä ja tästä näkökulmasta yrityksen tulisi määritellä, millaisia ympäristönsuojeluun liittyviä toimia ne vaativat yhteistyökumppaneiltaan. (Rohweder 2004, 101-102.)

Vastuulliselle yritykselle on tärkeää tuntea oman toimintansa ympäristövaikutukset, noudattaa lainsäädäntöä, tunnistaa muutostarpeet ja kehittää toimintaansa jatkuvasti. Ympäristövastuun toteuttamisen tulisi olla kokonaisvaltaista yrityksen eri prosessien läpi. Tärkeitä ovat myös vesien ja ilman sekä maaperän suojeleminen, ilmastonmuutoksen torjunta vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä sekä ympäristöä säästävien ratkaisujen tarjoaminen muille yrityksille, julkisille toimijoille tai kuluttajille ja kansalaisille. (Elinkeinoelämän keskusliiton [www-sivut](#).)

3.2.3 Sosiaalinen vastuu

Sosiaaliseen vastuullisuuteen voidaan lukea kaikki ne vaikutukset, joita yrityksen toiminnalla on eri ihmisryhmille ja yhteisöille. Näitä sidosryhmiä ovat esimerkiksi oma henkilöstö, asiakkaat, paikalliset asukkaat, alihankkijat ja kansalaisjärjestöt. Keskeinen työkalu sosiaalisessa vastuussa on sidosryhmävuoropuhelu jonka tavoitteena on selvittää, millaisia odotuksia eri yhteisöillä on yrityksen toimintaa kohtaan, tarjota sidosryhmille oikeaa tietoa yritystoiminnan vaikutuksista ja vastuullisuustyöstä, hyödyntää sidosryhmien asiantuntemusta sekä auttaa löytämään ratkaisuja siihen, miten eri tahojen näkökulmia ja intressejä pystyttäisiin paremmin sovittamaan yhteen. (Elinkeinoelämän keskusliiton [www-sivut](#))

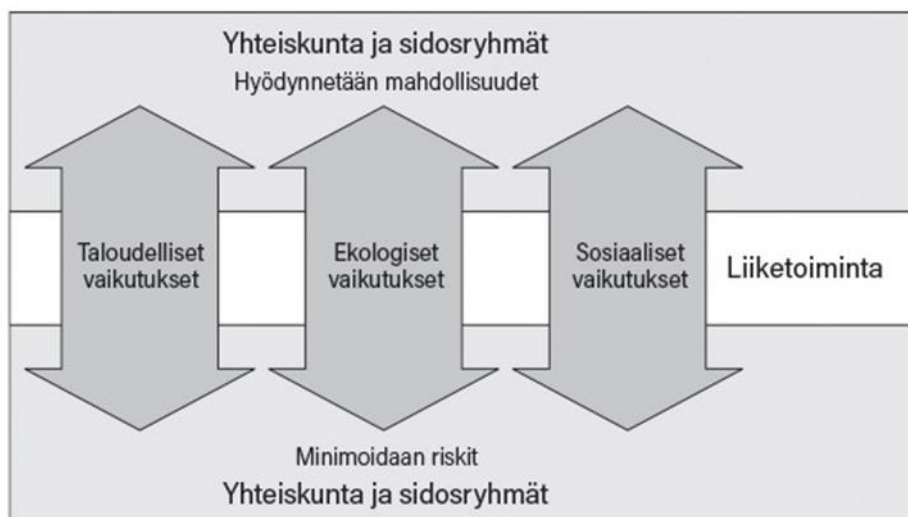
Välitön sosiaalinen vastuu liittyy yrityksen työntekijöiden hyvinvointiin ja osaamiseen sekä arvojen ja kulttuurin kunnioittamiseen. Näitä asioita ovat esimerkiksi: työhönotto, työturvallisuus ja työskentelyolosuhteet, työterveyshuolto ja muu työkyvyn ylläpitäminen, henkilöstön työmotivaatio ja tyytyväisyys, henkilöstön koulutus, palkitseminen ja syrjimisen kieltäminen sekä kulttuurisen erilaisuuden hyväksyminen ja työsuhteen päättymiseen liittyvät kysymykset. Sosiaalisen vastuun piiriin kuuluu työntekijöiden koskevien kysymysten lisäksi vastuu palveluista ja tuotteista. Tähän lukeutuu tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten tunteminen, haitallisten aineiden välttäminen, asianmukaiset tuotemerkinnot ja muu tuotetiedon jakaminen sekä mainonnan ja markkinoiden totudenmukaisuus. (Rohweder 2004, 103.) Välillinen vastuu puolestaan liittyy yritysverkoston yhteistyöhön ja hyviin toimintatapoihin. Vastuu koskee niin suhteita asiakkaisiin kuin liikekumppaneihinkin. Tämän lisäksi vastuuseen kuuluu myös alihankkijoiden ja raaka-ainetoimittajien toiminnan arviointi, huolehtiminen hyvästä tiedonkulusta, lahjonnasta kieltäytyminen sekä teollis- ja tekijänoikeuksien kunnioittaminen. (Rohweder 2004, 104.)

3.3 Sidosryhmien rooli

Yrityksen sidosryhmiä ovat tahot, joihin yritys vaikuttaa tai voi vaikuttaa omalla toiminnallaan, sekä tahot jotka vastavuoroisesti voivat omalla toiminnallaan vaikuttaa joko suorasti tai epäsuorasti yrityksen toimintaan. Yrityksen näkökulmasta sidosryhmät voidaan vielä jakaa kolmeen kehään: sisäisiin sidosryhmiin, taloudellisiin eli liiketoimintasidosryhmiin ja yhteiskunnallisiin sidosryhmiin. Yrityksen sisäiset sidosryhmät koostuvat omistajista, johdosta sekä henkilökunnasta ja ne mielletään usein yrityksen tärkeimmäksi sidosryhmäksi. Ne ovat kiinteässä suhteessa yritykseen ja antavat omaa työpanosta tai varallisuuttaan yrityksen tavoitteiden toteuttamiseksi. Yrityksen taloudelliset eli liiketoimintasidosryhmät ovat niitä ryhmiä, joilla on taloudellinen suhde yrityksiin eli ne ovat olennainen osa yrityksen liiketoimintaa. Tärkeimpinä sidosryhmiä ovat esimerkiksi tavarantoimittajat ja asiakkaat. Yhteiskunnalliset sidosryhmät ovat useimmiten ryhmiä, joilla ei ole suoraa taloudellista intressiä yritystä kohtaan vaan jokin muu syy

olla kiinnostunut yrityksen toiminnasta. Näitä ovat esimerkiksi verottaja ja muut julkishallinnolliset toimijat sekä media ja kansalaisjärjestöt. (Juutinen 2016, 33-34.)

Kun tarkastellaan yrityksen vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa, yrityksellä voi olla erilaisia lähestymistapoja riippuen kiinnostuksen asteesta ja vaikutusmahdollisuuksista. Riippuen sidosryhmästä, sopiva tapa toimia voi olla esimerkiksi avoin tiedottaminen, vuoropuhelun käyminen tai joidenkin kohdalla kumppanuus ja yhteinen työskentely tuottavat parhaan tuloksen. (Juutinen 2016, 106.) Alla olevassa kuvassa on yksinkertainen tapa kuvata yritysvastuuta yrityksen liiketoiminnan taloudellisina, ekologisina vaikutuksina sekä yhteiskunnalle että sidosryhmille. Vastaamalla yhteiskunnan ja sidosryhmien odotuksiin voidaan hyödyntää liiketoimintamahdollisuuksia ja samalla minimoida siitä aiheutuvat riskit. (Juutinen 2016, 20.)

Kuvio 2. Yritysvastuun osa-alueiden vaikutus yhteiskunnalle ja sidosryhmille (Juutinen 2016, 21.)

3.4 Vastuuraportointi

Jotta yritys osaa toimia vastuullisesti omassa toimintaympäristössään, sen tulee ymmärtää kyseisessä ympäristössä vaikuttavia keskeisiä tekijöitä ja niiden välisiä suhteita. Yritysvastuuraportin tärkein tehtävä on välittää olennaista tietoa lukijalle ja lisätä ymmärrystä yrityksen toiminnasta, tavoitteista ja siitä mitä se on jo saanut aikaan. Kansainvälisesti käytetyimmän yritysvastuun raportointiohjeistuksen on

kehittänyt Global Reporting Initiative eli GRI. Sen mukaan vastuullisuusraportoinnin perimmäinen tarkoitus on kuvata, miten raportoiva yritys aikoo tulevaisuudessa vaikuttaa taloudellisiin, sosiaalisiin sekä ympäristöolosuhteisiin, niin paikallisella ja alueellisella kuin maailmanlaajuisellakin tasolla. (Kurittu 2018, 7.) GRI julkaisi vuonna 2000 ensimmäisen raportointiuosituksensa (Sustainability Reporting Guidelines), jota on muutaman vuoden välein päivitetty säännöllisesti ja sen uusimman versio on julkaistu vuonna 2013. Lisäksi suositus nimettiin uudelleen ja nykyään puhutaan ESG-raportoinnista joka tulee englanninkielisen sanoista environmental, social ja governance. (Kuisma 2015, 30.)

Kestävän kehityksen viitekehys, sidosryhmien osallistaminen, kattavuus ja olennaisuus ovat GRI:n tärkeimmät periaatteet raportoitavien asioiden ja tunnuslukujen määrittelyyn. (Kurittu 2018, 24) Se, millaisessa toimintaympäristössä yritys toimii ja kuinka sen toiminta vaikuttaa sen vaikutuspiirissä olevan yhteiskunnan hyvinvointiin ja tulevaisuuteen taas muodostavat tavoitteet kestävän kehityksen viitekehykselle. Yrityksen on tärkeää tuntee sidosryhmänsä ja toinen raportoinnin sisällön määrittelyä ohjaava periaate onkin sidosryhmätoiminnan täydellisyys. Sidosryhmien osallistamisen tavoitteena on ottaa huomioon tärkeimpien sidosryhmien odotukset, huolenaiheet sekä tiedon tarpeet ja näin ollen yrityksen tulisi raportissaan vastata näihin tarpeisiin ja odotuksiin. (Kurittu 2018, 26.)

4 VASTUULLISUUS VAATETEOLLISUUDESSA

4.1 Vaateteollisuuden historia

Viimeisten 20-30 vuoden aikana, vaatteiden tuotanto ja kulutus ovat nopeutuneet ja muuttuneet dramaattisesti. Vaateteollisuuden alkuajoille oli tyyppillistä että vaatteet valmistettiin tilausten mukaan asiakkaille. Myöhemmin luksusmuodin myötä vaatteita esiteltiin catwalkeilla muutamissa suurissa kaupungeissa mutta niiden valmistus tapahtui yhä paikallisesti ja suhteellisen pienessä mittakaavassa. 1950-luku toi tullessaan kulutuskulttuurin ja 1970-luvun puolivälissä monet brändit, jotka ovat tänäpäivänä maailman suurimpia vähittäiskauppoja, alkoivat kopioimiaan catwalk-tyylejä ja tuottamaan niitä halvemmalla jolloin vaatteet olivat nopeasti kuluttajien saatavilla. Termi ”pikamuoti” keräsi 1980-luvulla suosiota, sillä se mikä oli ennen ollut eksklusiivista muutamalle, oli nyt kaikkien saatavilla. Valtaosa markkinoista siirtyi tähän suuntaan. 2000-luvun puoliväliin mennessä, vaateteollisuudesta oli tullut valtava globaali ala jonka tuotanto oli jatkuvasti siirtymässä maihin jotka tarjosivat alhaisimmat palkat, vähiten sääntöjä sekä vähiten suojelua niin työntekijöille kuin ympäristöllekin. Näin tuotannon järjestelmä pysyisi niin, että se tuottaisi enemmän vähemmällä mahdollisimman nopeasti. Tänä päivänä vaateteollisuus on yksi vaikutusvaltaisimmista aloista, niin taloudellisenä valtana, kuin siinä, miten se muotoilee trendejä, uskomuksia, asenteita, käyttäytymisiä, identiteettiä ja kulttuuria. (Ditty 2015, 6.)

4.2 Vastuullisuuden rooli

Muodin rooli kestävydessä on todella laaja-alainen. Muoti on prosessi jota ihmiset ilmaisevat ja käyttävät ja se kuuluu jokapäiväiseen elämään. Aineellisenä esineenä sillä on suora yhteys ympäristöön. Muodin kestävä kehitys tarkoittaa, että esineen tai prosessin käytön kautta ei aiheutuisi haittaa ihmisille tai planeetalle. Tämän sijaan se parantaisi ihmisten sekä luonnon hyvinvointia jotka ovat sen kanssa vuorovaikutuksessa. (Hethorn & Ulasewitz 2008, 10.) Kestävän muodin markkina on tänä päivänä suuressa kasvussa ja vaikka sitä pidetään suhteellisen uutena

konseptina, jo 1960-luvulla heräsi kysymyksiä liittyen vaatteiden suunnitteluun ja ympäristöön. Käyttämällä erilaisia lähestymistapoja on pyritty vähentämään vaateteollisuuden vaikutusta ympäristöön ja yhteiskuntaan. Vaikka painopiste keskittyi usein vain oikeanlaisten kankaiden valintaan, nykyajan vaateteollisuus käsittää monia erilaisia tapoja edellämainitun ohella. (Gwilt 2014, 18.) Tänä päivänä kestävän muodin tulisi käsittää kolme avainaluetta: yhteiskunta, ympäristö ja talous. Suurin haaste on näiden kolmen alueen hallitseminen vastuullisesti, omaksuen samlla kokonaisvaltainen lähestymistapa kestävyuteen. Yritysten tulisi tarkastella vaatteiden valmistamistapaa ja tutkia reittejä joiden kautta pystytään vähentämään sekä sosiaalisia että ympäristöllisiä vaikutuksia. (Gwilt 2014, 18.)

4.3 YK:n kestävän kehityksen periaatteet

Vuonna 2015 New Yorkissa järjestetyssä huippukokouksessa, YK:n jäsenmaat sopivat kestävän kehityksen toimintaohjelmasta ja tavoitteista, joiden tarkoituksena on ohjata maailman kehitysohjelmaa vuoteen 2030 asti. Kestävän kehityksen tavoitteita (Sustainable Development Goals) on yhteensä 17, ja ne astuivat voimaan vuonna 2016. Tämän myötä muodostui Agenda 2030 eli kestävän kehityksen tavoiteohjelma joka pyrkii äärimmäisen köyhyyden poistamiseen sekä kestäväan kehitykseen, joka ottaa tasavertaisesti huomioon talouden, ympäristön ja ihmisen. (Suomen Yk-liiton www-sivut.) Alla olevassa kuvassa on esitetty kaikki kestävän kehityksen tavoitteet, joiden tekstit kertovat lyhyesti jokaisen tavoitteen sisällön.

Kuvio 3. Kestävän kehityksen tavoitteet (Unicef www-sivut.)

Vaatealan toimijoilla on kriittinen rooli kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Vaateollisuus on 2,4 triljoonan dollarin teollisuudenala, joka työllistää maailmanlaajuisesti noin 60 miljoonaa ihmistä ja sen odotetaan yhä kasvavan tulevina vuosina. Tästä johtuen muodostui YK:n ja kestävän muodin liitto. Se on Yhdistyneiden Kansakuntien virastojen ja liittolaisorganisaatioiden aloite, jonka tarkoituksena on edistää muotialan kestävän kehityksen tavoitteita. Liiton työn laajuus ulottuu raaka-aineiden tuotantoon, vaatteiden valmistukseen, jakeluun, kulutukseen ja lopulta hävittämiseen. Se kattaa myös sosiaaliset kysymykset, kuten työntekijöiden työolojen ja palkkojen parannukset ja ympäristöasiat kuten kasvihuonekaasujen ja jätteen vähentäminen sekä veden pilaantumisen ehkäiseminen. Liiton kautta YK sitoutuu muuttamaan vaateteollisuuden polkua vähentämällä sen negatiivisia ympäristö- ja sosiaalivaikutuksia ja ohjaamalla sitä toteuttamaan näitä kestävän kehityksen tavoitteita. (UN Alliance for sustainable fashion www-sivut.)

5 VAATETEOLLISUUDEN VAIKUTUKSET

5.1 Ympäristövaikutus

Materiaalit ovat yksi vaateteollisuuden yrityksen ympäristöjalanjäljen suurimmista ajureista, ja niillä on suuria vaikutuksia ilmastonmuutokseen, jätteisiin ja biodiversiteettiin. Kiinnittämällä huomiota materiaalien valintaan, on mahdollista vähentää vaatteiden tuotannon ympäristöjalanjälkeä huomattavasti. (Global Fashion Agenda [www-sivut](#).)

Vaatteet jotka ovat valmistettu synteettisistä kuiduista kuten polyester, nailon ja akryyli, aiheuttavat mikromuovien leviämistä ympäristöön ja vesistöihin, sekä niiden valmistusprosessin aikana että myöhemmin vaateen pesussa. (Cernansky, 2020.) Synteettiset kuidut vaativat tyypillisesti vähemmän vettä kuin luonnonkuidut ja ne ovat kestävämpiä sekä voidaan kierrättää helpommin. Haitallisten mikromuovien pääsy mereen on arvioitu olevan noin 35% . (Global Fashion Agenda [www-sivut](#)) Synteettisten tekokuitujen, erityisesti polyesterin, suosio on kasvanut tekstiilituotteissa käytettävänä raaka-aineena. Tekokuidut ovat ominaisuuksiltaan hyvin monikäyttöisiä mutta niiden valmistaminen on erittäin energiaa kuluttavaa sillä ne valmistetaan öljypohjaisista raaka-aineista. (Suomen tekstiili ja muoti [www-sivut](#) 2019) Vaikka luonnonkuidut mielletään yleensä parhaaksi kestävyuden kannalta ja esimerkiksi puuvilla on uusiutuva ja biohajoava, sen tuotanto on kuitenkin yksi suurimmista vedenkulutuksen aiheuttajista toimitusketjussa. Puuvillan tuotanto kattaa noin neljänneksen kaikista maailmanlaajuisesti käytetyistä torjunta-aineista. Korvaamalla perinteinen puuvilla orgaanisella vaihtoehdolla, voitaisiin energian tarpeesta säästää jopa 62%. (Global Fashion Agenda [www-sivut](#).)

Vaateollisuus vaikuttaa merkittävästi ilmastonmuutokseen ja kasvihuonekaasuja vapautuu koko muodin arvoketjun eri vaiheissa, alkaen tuotannosta, tekstiilien käyttöön ja yhä hävittämiseen saakka. Mikäli vaateteollisuus pysyy nykyisellä radallaan, tekstiilituotannon päästöjen arvioidaan nousevan yli 60% vuoteen 2030 mennessä. Ilmastonmuutos aiheuttaa biodiversiteetin häviämistä ja vahingoittaa tärkeitä ekosysteemejä, kuten valtameriä ja metsiä, jotka taas ovat tärkeässä roolissa

hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä. Tällä kehityksellä taas on hajottavia ja arvaamattomia vaikutuksia vaateteollisuuden toimitusketjuihin ja sen työntekijöihin. Tällä hetkellä tekstiilituotannon kasvihuonekaasupäästöt ovat 1,2 miljardia tonnia vuodessa ja tämä on enemmän kuin kaikkien kansainvälisten lentojen ja meriliikenteen päästöt yhteensä. Maailmanlaajuisten päästöjen odotetaan kasvavan kolmanneksella ja jotta lämpötilan nousu pysyisi alle 1,5 celsiusasteessa, kasvihuonekaasujen tulisi vähentyä 45 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Tämän takia vaateteollisuuden tulisi omaksua systemaattisempi ja kattavampi muutos, jossa kaikkien alalla toimivien yritysten tulisi keskittyä luonnonvarojen käytön uudelleenarviointiin, liiketoimintamallien kehittämiseen sekä keskittyä yhteistyöhön valmistajien kanssa, toteuttaakseen yhteistä käsitystä alan vaikutuksesta. (Global Fashion Agenda [www-sivut](#).)

5.2 Sosiaalinen vaikutus

Ihmisoikeudet on aikoinaan määritelty YK:n ihmisoikeuksien julistuksessa vuonna 1948 ja sitä täydentävissä kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa. Tähän kokonaisuuteen kuuluu myös ILO:n julistus koskien työelämän peruseriaatteita ja oikeuksia. (Kuisma 2015, 22.) Lisäksi kansainvälinen kansainvälinen työjärjestö ILO (International Labour Organization) valvoo ja tukee jäsenmaitaan sopimusten noudattamisessa ja luo parempia mahdollisuuksia ihmisarvoiselle työlle ja ansiolle. (Sosiaali ja terveystieteiden ministeriön [www-sivut](#).)

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen ei ole pelkästään eettinen ja liiketoiminnallinen välttämättömyys, vaan myös kuluttajien kasvava odotus. Turvallinen ja kunnioittava työympäristö mahdollistavat lukuisia taloudellisia etuja: suurempi tuottavuus, vähemmän sairauspäiviä ja vähemmän virheitä. Etenkin arvoketjun alkuvaiheessa monet työntekijät ovat alttiina vaaroille, kuten tehdaspaloille ja vaarallisten kemikaalien käytölle. Keskimäärin joka kahdeskymmenes vaateteollisuuden työntekijä kärsii vammoja vuosittain. Työolosuhteiden parantaminen, investoinnit taitojen kehittämiseen ja sellaisten aiheiden edistäminen kuten: terveys, turvallisuus,

taloudellinen sisällyttäminen ja tasa-arvo tulisi ottaa erityisesti huomioon. Vaikka vaateteollisuudessa on viime vuosina tapahtunut kehitystä, turvattomia työolosuhteita on edelleen olemassa arvoketjussa. Ihmisoikeusrikkomuksia esiintyy arvoketjun eri vaiheissa ja niiden puuttumiseen vaikuttavat yritys itse sekä paikallinen tilanne. Vaatemerkkien on työskenneltävä valmistajien työntekijöiden edustajien kanssa varmistaakseen, että ne noudattavat sovellettavan paikallisen lain vähimmäisvaatimuksia, maksavat vähintään vähimmäispalkan ilman aiheetonta viivytystä ja laittomia vähennyksiä. (Global Fashion Agenda www-sivut)

Yhä useammat yritykset toteuttavat paikallisia toimenpiteitä turvallisten ja varmojen työympäristöjen varmistamiseksi toimitusketjussa, esimerkiksi investoimalla koulutusohjelmiin ja tukipalveluihin. On kuitenkin huomioitava, että tuotannon siirtyessä maasta toiseen, yrityksen on toteutettava enemmän toimenpiteitä ihmisoikeuksien suojaamiseksi, sosiaalisten normien nostamiseksi ja pakkotyön poistamiseksi arvoketjussa. Lisätoimia tarvitaan myös työntekijöiden äänen kuulumisen varmistamiseksi, paikallisen politiikan ja lainsäädännön vaikutukseen sekä teollisuuden vaatimustenmukaisuusstandardien nostamiseksi. Tutkimukset osoittavat, että monet tehtaat eivät noudata sovellettavia vähimmäispalkkalakeja ja joissakin tuotantomaissa maksetut palkat, vaikka ne täyttäisivätkin minimipalkan, ovat liian alhaiset vastaamaan työntekijöiden perustarpeita. Työntekijöiden palkkajärjestelmien parannusten toteuttaminen parantaisi elämänlaatua terveyden, turvallisuuden ja koulutuksen avulla. Lisäksi se auttaisi lisäämään tuottavuutta ja sen laatua, vähentämään työntekijöiden vaihtuvuutta, parantamaan luotettavuutta ja edistämään työntekijälähtöistä innovaatiota. (Global Fashion Agenda www-sivut.)

5.3 Tuotanto ja läpinäkyvyys

Vaateteollisuuden valmistusprosessit ovat yleensä monimutkaisia ja pirstaloituneita, joten läpinäkyvyys on tärkeää, jonka avulla yritys voi avata toimintaansa ja lisätä luottamusta niin kuluttajille kuin sen kaikille sidosryhmille. (Niinimäki 2018, 49.) Jokaisen suunnittelu- ja valmistuspäätöksen tulisi sisältää tulevaisuuden huomioiminen: miten tuotetta käytetään, miten se ikääntyy, miten se hävitetään ja mitkä ympäristövaikutteet tuotteella on valmistuksen ja käytön jälkeen. (Niinimäki

2018, 34.) Yksi keskeisimmistä asioista on siis ottaa huomioon koko vaatteen elinkaari ja että se ulottuu myös vähittäiskaupan ulkopuolelle. Yleensä vaateteollisuuden toimitusketju on käsittänyt vaatteena suunnittelun, tuotannon ja jakamisen mutta vaatteen käyttö- ja hävitysvaihe ovat yhtä tärkeässä roolissa. (Gwilt 2014, 18.)

Viimeisen 15 vuoden aikana käytetyistä tekstiileistä, vaatteiden osuus on yli 60% ja tuotanto on lähes tuplaantunut. Samanaikaisesti vaatteiden käyttö on vähentynyt lähes 40%. Molemmat kehitykset johtuvat pääasiassa pikamuoti-ilmiöstä, jolle tyypillistä on vuodessa tarjottujen mallistojen lukumäärien kasvu, uusien tyylien nopea vaihtuvuus ja usein myös alhaisemmat hinnat. (Ellen McArthur Foundation www-sivut 2017.) Suuri osa tekstiileistä päättyy yhä kaatopaikalle ja ne koostuvat usein sekoitekuiduista ja sellaisista yhdistelmistä, jotka hajoavat huonosti. Vaateteollisuuden tulisi pyrkiä kiertotalouden malliin, joissa materiaalit suunnitellaan ja kierrätetään jätteiden välttämiseksi, mutta edistyminen on hidasta johtuen tekstiilien keräykseen ja kierrätykseen liittyvistä lainsäädännöistä, sekä logistisista, teknisistä ja taloudellisista monimutkaisuuksista. Tämän takia yritysten tulisi ymmärtää tuotteiden luomisessa tehtyjen valintojen täysi vaikutus johon sisältyy esimerkiksi kestävyuden, kierrätyksen suunnittelun ja kierrätettyjen kuitujen osuuden lisääminen tuotteissa. (Global Fashion Agenda www-sivut.)

Vaateteollisuuden yrityksille on elintärkeää tunnistaa toimitusketjujen haasteet sekä ymmärtää ja hallita mahdollisuuksia, jotta ne voivat toteuttaa kestävämpiä käytäntöjä. Toimitusketjun näkyvyys eli jäljitettävyyden mahdollistaa tuotannon sekä sosiaalisten että ympäristövaikutusten jäljittämisen. Tuotteiden jäljitettävyyden on siksi edellytys ympäristöllisten, sosiaalisten, eettisten ja taloudellisten vaikutuksien tunnistamiselle ja parantamiselle. Lisäksi jäljitettävyyden toimitusketjussa voi tehdä niistä entistä tehokkaampia tarjoamalla selvyttä siihen, missä tehostaa pyrkimyksiä. Tekemällä tietoisempia päätöksiä, yritykset voivat vähentää negatiivisia vaikutuksia planeetalle ja arvoketjun työntekijöille ja sen sijaan pyrkiä luomaan positiivisia vaikutuksia. (Global Fashion Agenda www-sivut.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

6.1 Yritykset

Nudie Jeans

Nudie Jeans on vuonna 2001 perustettu ruotsalainen vaatemerkki, jota myydään yli 50 maassa. Yrityksen pääkonttori sijaitsee Göteborgissa, Ruotsissa. Nudie Jeans mainitsee visiossaan ympäristöllisen ja sosiaalisen kestävyuden olleen alusta asti sen toiminnan tärkein kulmakivi. Tuotteille ominaista on ajaton muotoilu ja yritys haluaa luoda kestäviä ja tuotteita. Nudie Jeans pyrkii ottamaan aina vastuun koko tuotteesta, alkaen tuotteen raaka-aineesta sen käyttöään loppuun asti. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 3-4.)

Yritys julkaisee yritysraporttinsa vuosittain, jossa se kertoo yksityiskohtaisesti tuotannostaan ja pyrkimyksistään sekä tulevaisuuden haasteista ja tavoitteista sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristöllisten aspektien kannalta. Nudie Jeans kertoo myös tunnistaneensa arvoketjunsä suurimmat vaikutusalueet joista sen tulee raportoida. Yritys kertoo GRI-standardien ja kestävä kehityksen tavoitteiden toimivan tärkeänä pohjana sen laatimalle yritysraportille. (Nudie Jeans www-sivut.) Tutkimuksen lähteinä käytettiin yrityksen yritysraportteja vuosilta 2017-2018 sekä vuoden 2018 sosiaalisen vastuun raporttia, joka keskittyi yrityksen tuotannollisiin asioihin.

Armedangels

Armedangels on perustettu vuonna 2007 ja yksi Euroopan johtavista kestävä muodin merkeistä. Yrityksen pääkonttori sijaitsee Kölnissa, Saksassa. Yritys linjaa visiossaan tekevänsä tuotteita, joiden ei tulisi vahingoittaa ympäristöä eikä niitä valmistavia ihmisiä. Armed Angels kertoo käyttävänsä vain parhaita ja kestäviä raaka-aineita. Yritys tarkastaa toimitusketjunsä ja varmistaa, että kaikki tuotteisiin osallistuvat ihmiset työskentelevät oikeudenmukaisissa olosuhteissa sekä turvaa eläinten hyvinvoinnin. (Armed Angels 2018, 4.)

Armedangels oli kertonut vastuullisuudestaan sosiaalisen vastuun raporteissaan. Vuosien 2017 ja 2018 raportit löytyivät molemmat yrityksen yhteistyökumppanin Fair Wear Foundationin verkkosivuilta. Fair Wear Foundation on useamman sidosryhmän kansainvälinen aloite, joka työskentelee vaateollisuuden jäsenyritysten kanssa toimitusketjujen ja työolojen parantamiseksi maailmanlaajuisesti. (Armedangels www-sivut.)

6.2 Materiaalit

Nudie Jeans

Yritys kertoo käyttäneensä vuodesta 2012 asti pelkästään luomupuuvillaa kaikissa valmistetuissa farkuissaan ja vuonna 2017 se saavutti saman myös muiden tuoteryhmien kohdalla. Vuosi 2018 oli siis ensimmäinen kokonainen vuosi jolloin yritys käytti pelkästään sertifioitua luomupuuvillaa kaikissa puuvillatuotteissaan. Nudie Jeans mainitsee jatkuvaksi pyrkimyksensä oppia lisää liiketoimintansa vaikutuksista sellaisten raaka-aineiden valinnasta jotka eivät lisää biologisen monimuotoisuuden vähenemistä. (Nudie Jeans 2018 sustainability report, 11.)

Vaikka luomupuuvilla on päämateriaali jonka kanssa Nudie Jeans työskentelee, yritys pyrkii käyttämään myös muissa tuoteryhmissään kestäviä materiaaleja. Vuonna 2018 yritys kehitti jo vuoden 2017 raportissa esiteltyä Sustainable Material Tool- työkaluaan, jonka tavoite on ohjata yrityksen suunnittelijoita ja tuotekehittäjiä saavuttamaan sen tavoite toimia 100% kestävien materiaalien kanssa. Yritys kertoo työkalun perustuvan kahteen vaateollisuuden vertailuarvoon: Made By's Environmental Benchmark For Fibres ja the Higg Materials Sustainability Index. Nudie Jeans havainnollistaa raportissaan työkalun avulla materiaalien kestävyttä jakamalla ne kolmeen kategoriaan jotka kertovat kuitujen kestävyden. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 13.)

Vuonna 2017 Nudie Jeans tuotti 95,7% (Nudie Jeans sustainability report 2017, 8.) kestäviä tuotteita, kun taas vuonna 2018 luku oli kasvanut 98,8 prosenttiin. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 14.) Yritys kertoo määrittelevänsä vaatteen tai

asusteen kestäväksi kun se sisältää vähintään 70% kestäviä materiaaleja. Tuotteet jotka eivät läpäisseet rajaa olivat nahkatakkit ja osa nahasta valmistetuista asusteista, sekä Guppy Friend-pesupussi, jonka tarkoituksena on estää mikromuovien pääsyä vesistöihin vaatteiden pesussa. Vuosi 2018 oli myös ensimmäinen jolloin yritys alkoi mittaamaan materiaalien käyttöä ja mainitsee sen olevan yksi KPI-arvoista joka tulee olemaan osana myös tulevia vastuullisuusraportteja. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 14.)

Noin 85% Nudie Jeansin käyttämästä luomupuuvillasta on hankittu Turkista ja toiseksi suurin hankintamaa on Intia. Kokonaisuudessaan luomupuuvilla kattaa 95% kaikesta yrityksen materiaalikäytöstä. Yritys mainitsee myös vierailleen molempien maiden puuvillapelloilla oppiakseen lisää raaka-aineesta. Muita yrityksen raportissa mainitsemia materiaaleja olivat: lyocell, polyester, villa ja nahka. Polyesteriä Nudie Jeans mainitsee käyttävänsä täydentävänä kuituna, mutta tavoittelee pelkän kierrätyspolyesterin käyttöä tulevaisuudessa. Lyocell oli yksi materiaaleista, jonka käyttöä yritys kertoi haluavansa lisätä sen ympäristöyställisen valmistustavan takia. Lisäksi yritys hyödynsi vuonna 2018 farkkukankaan uusiokäyttöä esimerkiksi luomalla uusia tuotteita sekä myymällä ylijäämäkangasta Rekotex-palvelun kautta muille toimijoille. Nudie Jeans kertoo käyttäneensä nahkaa jo pidemmän aikaa ja koska nahkateollisuudessa kemikaalien käyttö ja eläinten hyvinvointi ovat suuria haasteita, yritys kertoi työskentelevänsä vain tietyn arvostetun intialaisen toimittajan kanssa jonka on hyväksynyt The Leather Working Group. Raporttien vertailussa, kävi ilmi että yritys oli jättänyt käytetyistä materiaaleista tencelin ja pellavan käytön kokonaan pois. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 19.)

Armedangels

Yritys kertoo vuoden 2018 raportissaan työskentelevänsä vain kestävien ja korkealaatuisten materiaalien kanssa, joilla on mahdollisimman pieni vaikutus luonnolle. Yritys kertoo työskennelleensä jo 12 vuoden ajan luomupuuvillan kanssa. Kaikki luomupuuvilla jota se käyttää tuotannossaan on sekä GOTS- sertifioitua että Reilun kaupan sertifioitua. Yritys jakaa vuoden 2018 raportissaan käyttämänsä materiaalit kolmeen eri kategoriaan: luonnonmukaisiin ja orgaanisiin, kuten

luomupuuvilla ja luomuvilla, kestäviin selluloosakuituihin kuten lyocell, modal ja ecovero, sekä kierrätettyihin synteettisiin kuituihin kuten kierrätyspolyester. (Armedangels 2018, 10.) Armedangels kertoo luomupuuvillan kasvatuksen tapahtuvan luonnonmukaisesti, jossa ei käytetä torjunta-aineita, kemikaaleja tai muita haitallisia aineita, jotka vahingoittaisivat ympäristöä ja viljelijöiden terveyttä. Sen sijaan kasvatuksessa käytetään luonnollista lannoitetta, joka poimitaan käsin. Yritys on myös lanseerannut DetoxDenim farkkumalliston joka on kokonaan GOTS-sertifioitua luomupuuvillaa ja tarkoittaa, että raaka-ainetta kasvatetaan kestävästi, se ei sisällä haitallisia aineita ja sitä testataan säännöllisesti turvallisuuden ja ympäristöystävällisyyden suhteen. (Armedangels www-sivut.)

Luomuvillaan liittyen, yritys mainitsee tärkeiksi asioiksi esimerkiksi sen, että tuotannossa käytetään vain luonnonmukaisesta karjankasvatuksesta saatua villaa, joka asettaa korkeat vaatimukset eläinten hyvinvoinnille ja varmistaa, että eläimiä kohdellaan inhimillisesti. Ecovero-selluloosakuidun Armedangels kertoo olevan peräisin eurooppalaisista puista, ja materiaali tuotetaan yrityksen paikallisen kumppanin Lenzingin toimesta. Armedangels painottaa sen olevan puhtain viskoosi, jota voidaan nykyään valmistaa. Kyseisen materiaalin tuotanto käyttää FSC-sertifikaattia sekä PEFCF-sertifioitua puuta kestävästä metsätaloudesta joka tulee lähimetsistä. Tuotantoprosessi kierrättää suurimman osan vedestä ja käytetyistä kemikaaleista, jolloin saasteita ei synny. Lyocell-kuidulle taas on ominaista ympäristöystävällinen tuotanto, koska siinä tuotannossa käytettävä liuotin voidaan uudelleenkäyttää toistuvasti. (Armedangels www-sivut.)

Kierrätysmuovin käyttöä yritys perustelee sillä, että muovipullot voidaan sulattaa, puhdistaa ja muuttaa siten langoiksi ja vaatteiden kankaiksi. Kierrätetystä muovista valmistetut vaatteet ovat Armedangelsin mukaan pehmeitä, kestäviä hengittäviä ja niiden valmistuksessa saavutetaan huomattavia energiansäästöjä. Armedangels käyttää myös luomupellavaa, joka on yksi maailman vanhimmista viljelykasveista. Sen valmistuksessa ei käytetä lainkaan kemiallisia torjunta-aineita, lannoitteita tai geenitekniikkaa. Viimeiseksi materiaalikseen yritys listaa Kapok-kuidun, joka on yksi nykypäivän kestävimmistä materiaaleista. Materiaali saadaan samannimisestä puusta ja kasvatusta ei vaadi lainkaan ihmisen toimia eikä torjunta-aineita. Armedangelsin kapok on peräisin Indonesiasta, jossa se kasvaa villinä. Lisäksi

materiaalin kuitujen käsittelyprosessi on lyhyt, sen kasvatuksen myötä säästyy paljon vettä sekä sen lukuisia etuja ovat helppo kompostoitavuus ja käytettävyys täytekuituna. (Armedangels www-sivut.)

6.2.1 Kemikaalit

Nudie Jeans

Nudie Jeans vaatii kaikilta toimittajiltaan kemikaaleja koskevan EU:n lainsäädännön noudattamista. Toimittajien tulee allekirjoittaa ja noudattaa yrityksen kemikaalipolitiikkaa, mukaanlukien rajoitettujen aineiden luetteloa (RSL=Restricted Substance List). Nudie Jeansin lista perustuu EU:n kemikaalilainsäädäntö REACH:iin mutta tiettyjen kemikaalien kohdalla vielä tiukemmilla rajoituksilla. Nudie Jeans mainitsee myös suorittavansa satunnaisia testauksia koskien kemikaalien käyttöä, jotta voidaan varmistaa että vaatimuksia pidetään tuotannossa yllä. Nudie Jeans on jatkuvasti yhteydessä toimittajiensa kanssa käytetyistä kemikaaleista, niiden käsittelystä ja varastoinnista sekä sekä oikeanlaisten suojaimien käytöstä. Lisäksi Nudie Jeans kertoo vuoden 2018 raportissaan, että on rohkaissut toimittajiaan lisäämään GOTS-sertifioitujen kemikaalien käyttöä. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 32.)

Armedangels

Armedangels kertoo raportissaan kieltäneensä tuotannostaan kaikki haitalliset kemikaalit ja koska kaikki yrityksen toimittajat ovat GOTS-sertifioituja, se varmistaa ettei tuotannossa käytetä minkäänlaisia haitallisia kemikaaleja. Verkkosivuillaan Armedangels kuitenkin kertoo saksalaisen Öko-Test lehden tekemästä testistä, jossa testattiin eri brändien farkkumalleja haitallisista aineista. Löydöksenä oli aniliini, joka on synteettisesti tuotetun indigopigmentin perusosa, jolla saadaan aikaan farkkujen väri. Tässä kyseisessä aineessa esiintyi kemiallisesti sitoutuneita epäpuhtauksia. Armedangels kertoo, että heidän mallissaan kyseistä ainetta löydettiin vain 5mg/kg joka on hyvin pieni määrä ja on reilusti GOTS:n asettamien rajojen alapuolella. Tämän tutkimuksen myötä, Armedangels kertoo tuloksen toimivan

kannustimena vielä parempaan kehitykseen ja yritys on ottanut tavoitteekseen vähentää aniliinipitoisuutta entisestään yhteistyössä toimittajiensa kanssa, jotta se pystyttäisiin poistamaan kokonaan. (Armedangels www-sivut.)

6.2.2 Sertifikaatit

Maailman johtava luomutekstiilien sertifiointijärjestelmä GOTS on luonnonmukaista tekstiilituotantoa edistävä järjestö. Lyhenne tulee englanninkielen sanoista Global Organic Textile Standard. Se kattaa koko tuotteen valmistuskaaren alkaen tuotteen raaka-aineen viljelystä, aina sen viimeistelyvaiheeseen asti. GOTS pitää sisällään myös sosiaalisia kriteerejä, jotka takaavat kaikille tuotantoon osallistuville ihmisille reilut työolot. Lisäksi tuotannossa käytettävien kemikaalien ja muiden aineiden käyttö on hyvin rajattua, sekä käytetyn veden tulee aina olla puhdistettua ennen sen laskemista luontoon. GOTS-standardi jaetaan kahteen luokkaan: Organic ja Made with organic materials. Näistä ensimmäinen koskee tekstiilituotteita, joiden koostumuksesta vähintään 95% on luomutuotettua kuitua. Made with organic materials takaa, että 70% kuiduista on luomuviljeltyä ja enintään 10% synteettisiä. (Nudge www-sivut, 2020.)

Reilun kaupan puuvillamerkki tuotteessa kertoo että lapsityövoimaa ei käytetä, ympäristöstä pidetään huolta ja puuvillan viljelijä saa aina vähintään takuuhinnan ja tuotannosta maksettavan Reilun kaupan lisän. Näin ollen viljeliöiden muodostamat osuuskunnat voivat itse käyttää sen yhteisöään hyödyttäviin hankkeisiin. Jos tuotannossa joudutaan käyttämään torjunta-aineita, työntekijöiden tulee olla asianmukaisesti koulutettuja ja suojautuneita. Suurinosa puuvillasta on peräisin Intiasta ja Reilun kaupan merkki tuotteessa takaa että siinä käytetty puuvilla on tuotettu Reilun kaupan periaatteiden mukaisesti läpinäkyvässä tuotantoketjussa. (Nudge www-sivut, 2020.)

Nudie Jeans

Nudie Jeans luettelee raportissaan kaikki sertifikaatit joiden kanssa se työskentelee ja luomupuuvillan kohdalla se luottaa seuraaviin sertifikaatteihin: Global Organic

Textile Standards (GOTS), the Organic Content Standard (OCS) ja the US Department of Agriculture (USDA Organic). Käytettävä sertifikaatti riippuu raaka-aineen alkuperästä ja toimittajasta. Lisäksi Intiasta hankitulla luomupuuvillalla on myös Reilun kaupan sertifikaatti. Ihmisten valmistamille selluloosakuiduille pätee FSC- sertifikaatti ja kierrätetyille kuiduille Global Recycled Standard. Kun uusia materiaaleja tulee yrityksen valikoimiin, se kertoo lisäävänsä myös tarvittavien sertifikaattien määrää. Raportteja vertaillessa, yritys oli lisännyt vuoden 2018 raporttiinsa kaikkien sertifikaattien verkkosivujen linkit, joiden takaa löytyy lisätietoa. Vuoteen 2017 raporttiin verrattuna, Nudie Jeans ei lisännyt käyttämiensä sertifikaattien määrää. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 20.)

Armedangels

Yritys mainitsee raportissaan GOTS- ja Reilun kaupan sertifikaatin olevan tärkeimpiä yrityksen tuotannossa sovellettavia sertifikaatteja. Näiden lisäksi Armedangels tekee myös yhteistyötä eläinoikeusjärjestö PETA:n kanssa ja tuotteet jotka ovat merkitty PETA:n hyväksymä-logolla takaavat tuotteen vegaanisuuden ja sen ettei niissä ole käytetty eläinperäisiä materiaaleja. Yritys linjaa myös, että kaikki sen kumppanitehtaat ovat GOTS-sertifioituja, riippumatta siitä, onko tuote myöhemmin hyväksytty ja merkitty GOTS-nimellä vai ei. Tällä tavoin, Armedangels varmistaa, että myös muut tuotteet täyttävät ekologiset ja sosiaaliset vaatimukset tuotannossa. (Armedangels social report 2018, 8.) Armedangels ei myöskään käyttänyt uusia sertifikaatteja vuoteen 2017 raporttiin verrattuna.

6.3 Tuotanto

Nudie Jeans

Raportissaan Nudie Jeans havainnollistaa kuvioiden avulla tuotantomaidensa ja tuoteryhmiensä määrää. Vuonna 2017, yrityksen tuotannosta 63% tapahtui Euroopassa ja tuotantomaita oli yhdeksän. (Nudie Jeans sustainability report 2017, 18.) Vuonna 2018 taas 50% tuotannosta sijoittui Eurooppaan ja tuotantomaiden määrä oli vähentynyt kuuteen maahan ja lisäksi yritys oli vähentänyt tuotantoaan

Italiassa ja lisännyt sitä Tunisiassa. Suurimmat tuotantomaat vuonna 2018 olivat Italia ja Tunisia ja muut maat olivat Portugali, Turkki, Puola ja Intia. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 18.)

Koska Nudie Jeans ei omista tehtaita jossa sen tuotanto tapahtuu, yritys kertoo kantavansa vastuun oikeudenmukaisen ja eettisen työympäristön luomisesta yhdessä sen tehtaiden kanssa. Uusien toimittajien valinta perustuu tarkkaan hankintastrategiaan ja pitkäaikaisten suhteiden luomiseen. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 22.) Samat arvot, vierailut tuotantopaikoissa ja kriteereistä keskustelu ovat yrityksen mukaan keskeisimmät asiat ennen tuotannon aloitusta. Toimittajien on täytettävä yrityksen odotukset laadusta, hinnasta, tuotteen kehityksestä, työoloista ja kyvystä työskennellä kestävien materiaalien kanssa. Edellisen Fair Wear Foundationin tekemän suorituskyvyn tarkastuksen tuloksena, yrityksen tuotantomäärästä 72% oli tuotettu toimittajilla, joihin Nudie Jeansilla oli ollut liikesuhde vähintään viiden vuoden ajan. Yritys kertoo myös uudistaneensa tuotantosykliään, joka tarkoittaa, että myyntijaksot ovat lyhemmät ja tuotantokaudet pidemmät. Näin ollen tuotantoon kohdistuu vähemmän aikapainetta, joka taas vähentää lyhyiden määräaikojen riskiä sekä ylityötä. (Nudie Jeans social report 2018, 4-5.)

Armedangels

Vuonna 2017 yrityksellä oli yhteensä 14 toimittajaa (Armedangels social report 2017, 7.) ja vuonna 2018 Armedangels kertoi työskennelleensä 16 toimittajan kanssa. Tuotantomaat olivat: Portugali, Turkki, Tunisia Kiina, Intia ja Liettua, josta 43% tuotannosta tapahtui Euroopassa ja näistä maista 57% oli FWF:n mukaan luokiteltu korkean riskin maiksi. (Armedangel social report 2018, 7.) Vuonna 2018, tuotannon määrästä 42% hankittiin toimittajilta joiden kanssa yritys on ollut vähintään viiden vuoden ajan yhteistyössä. Armedangels mainitsee tärkeäksi että nykyiset ja uudet kumppanit ottavat huomioon käytäntöjensä ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset. (Armedangels social report 2018, 7.) Tuotantoon koskien, yritys pitää myös hyvin tärkeänä tuotantoaikojen ja tilausmäärien suunnittelua vähentääkseen tehtaiden epätasapainoista työkuormitusta, etenkin ruuhka-aikoina ja ja sesonkiaikojen ulkopuolella. (Armedangels social report 2018, 15.) Vuoden 2018 raportissaan

Armedangels painottaa panostavansa vahvoihin suhteisiin ja läheiseen vuoropuheluun sekä nykyisten, että uusien kumppanien kanssa, joiden valinta taas perustuu vastuulliseen hankintastrategiaan. (Armedangels 2018, 10.) Tuottajien tukemisesta ja Armedangelsin ohjeiden toteutuksesta ovat pääasiallisesti vastuussa yrityksen kestävän kehityksen- sekä hankinta- ja laatupäälliköt, jotka ovat suorassa yhteydessä toimittajiin, joko sähköisesti tai suoraan paikan päällä. (Armedangels social report 2018, 12.)

6.3.1 Läpinäkyvyys

Nudie Jeans

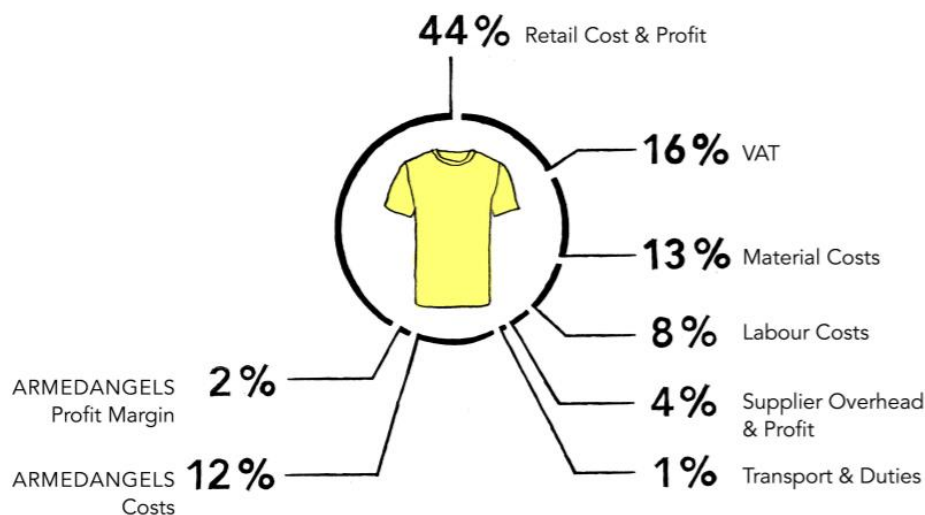
Nudie Jeans kertoo raportissaan avoimuuden ja vastuun ottamisen toimitusketjusta olevan keskeisimmät osat sen vastuullisuustyötä. Tarkasteltaessa yrityksen läpinäkyvyyttä, Nudie Jeans mainitsee tärkeimmäksi työkalukseksi tuotanto-oppaan, joka löytyy yrityksen verkkosivuilta. Sen avulla saa tuoteryhmiä napsauttamalla yksityiskohtaista tietoa tuotantomaista ja tuotannon eri osa-alueista kuten tehtaiden tarkastusmenettelyistä- ja yhteenvedoista, materiaaleista, kuljetuksista ja toimittajista yleisesti. Tämän lisäksi myös raaka-aineiden toimittajat ovat mainittu suorilla linkeillä niiden omille verkkosivuille. Tuotanto-opas päivittyy useita kertoja vuodessa ja aina kun tehtaille tehdään uusia tarkastuksia tai uusia toimittajia lisätään, ne päivittyvät myös tuotanto-oppaaseen. Nudie Jeans kertoo panostavansa paljon toimitusketjun pitämiseen niin lyhyenä ja tiukkana kuin mahdollista, josta kuitenkin tulee ilmi kaikki tuotteiden kanssa toimivat toimittajat ja alihankkijat. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 31.)

Armedangels

Yhdeksi toimintansa avainasiaksi yritys mainitsee toimitusketjunsä läpinäkyvyyden ja vuonna 2018 yritys onnistui saavuttamaan tavoitteensa tuntea kaikki kumppaninsa raaka-aineesta lopputuotteeseen. Yritys mainitsee tämän olevan tärkeä tapa, jolla se voi varmistaa että kaikki toimitusketjun kumppanit ovat GOTS-sertifioituja ja noudattavat tällöin standardin asettamia tiukkoja ympäristövaatimuksia. Tämän

avulla yritys pystyy myös tarkistamaan että toimittajat tukevat Fair Wear Foundationin asettamia työkäytäntöjä ja pyrkivät luomaan kaikille oikeudenmukaiset työolot. (Armedangels social report 2018, 10) Yritys on raportissaan listannut kokonaisuudessaan kaikki toimittajat joiden kanssa se on yhteistyössä. Listasta ilmenee jokaisen toimittajan tuotantoprosessit, valmistetut tuoteryhmät, käytetyt sertifikaatit, työntekijöiden määrä, palkkataso, tehtaiden työntekijöiden määrä sekä kumppanuuden aloitusvuosi. (Armedangels social report 2018, 20.)

Alla olevassa kuviossa Armedangels on kuvannut vuoden 2018 raportissaan esiteltyä uutta vastuullista hinnoittelumenetelmää. Kokonaisuudessaan se on avoin kustannusjärjestelmä, johon yritys kerää kaikki tiedot, jotka muodostavat vaatekappaaleen hinnan. Kun tuotteesta vähennetään esimerkiksi, kankaista, koristeista, merkinnöistä ja pakkauksesta aiheutuvat todelliset kustannukset sekä työvoimakustannukset, yleiskustannukset ja voitot, se on oikeudenmukainen työntekijöille, johdolle ja Armedangelsille brändinä. (Armedangels social report 2018, 12.)

Kuvio 4. Armedangelsin kehittämä tuotteen kustannuslaskelma (Armedangels social report 2018, 3.)

6.3.2 Luonnonvarojen käyttö ja päästöt

Nudie Jeans

Vuosien 2017 ja 2018 raporteissaan, Nudie Jeans mainitsi ettei sillä ole vielä ollut mahdollisuutta kerätä toimitusketjunsä energian ja veden kulutusta koskevia tietoja, mutta se pyrkii tähän tulevien vuosien aikana. Yritys painottaa tekevänsä yhteistyötä sitoutuneiden toimittajien kanssa, jotka arvostavat kestävyyttä ja investoivat energiaa- ja vettä säästäviin tekniikoihin. Ensimmäinen esimerkki näistä on Save Blue- konsepti, jonka on kehittänyt yksi yrityksen tärkeimmistä kangastoimittajista. Sen avulla tekstiilien värjäysprosessista säästyy noin 55% vettä. Toinen esimerkki on Intialainen toimittaja, joka kattaa energiankäytöstään 100% tuuli- ja aurinkovoimalla. Nudie Jeans kertoo, että yhä useampi yrityksen toimittajista siirtyy uusituvien energianlähteiden käyttöön. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 32.)

Nudie Jeans kertoo keräävänsä tiedot hiilijalanjäljestään kaikilta logistiikkakumppaneiltaan. Tuotantosuunnittelun avulla, yritys pyrkii käyttämään merirahtia ja välttämään lentorahtia mahdollisuuksien mukaan. Yritys kertoo hiilijalanjäljen olevan yksi sen suurimmista ympäristövaikutuksista ja vuonna 2018 päästöjen määrä kasvoi vuoteen 2017 verrattuna 5%. Lisääntyneet päästöt johtuivat pääosin kasvaneista toimitusmääristä ja yli 16 prosentin kasvusta verkkokaupassa. Yritys kertoo kuitenkin, että päästöt eivät ole kasvaneet samassa tahdissa toimitusten kanssa, joten logistiikkakumppaneiden päästöjen vähennysten tehostaminen on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 33.) Lisäksi, Nudie Jeans on ollut vuodesta 2016 lähtien osana UPS:n Carbon Neutral-ohjelmaa, jonka avulla se pystyy pienentämään hiilijalanjälkeään erilaisten projektien kautta ja Nudie Jeans on esimerkiksi sijoittanut biokaasun tuotantoon Intiassa. Avisera, joka tuottaa yrityksen pakkausmateriaalit, kompensoi 89 tonnin päästöjä istuttamalla noin 12 000 puuta Etelä-Amerikkaan. Vuonna 2018, yrityksen päästöt olivat kokonaisuudessaan 840 tonnia, joista se kompensoi 319 tonnia. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 34.) Nudie Jeans kertoo sen käyttämien pakkausmateriaalien olevan 100% kierrätyspaperia joka on FSC-sertifioitua. Verkkokauppojen pakkaukseen Nudie Jeans käyttää muovipusseja jotka ovat

valmistettu 40-80 prosentin osuudella kierrätysmuovista ja 20-60% uudesta muovista. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 40.)

Armedangels

Käyttämällä tuotteissaan 100% kestäviä raaka-aineita, Armedangels kertoo raportissaan säästäneensä yhteensä 68% vettä, 59% energiaa ja 55% hiilidioksidipäästöjä vuotena 2018. (Armedangels social report 2018, 5.) Yrityksen lanseerama Detox Denim farkkumallisto havainnollistaa sitä, kuinka paljon Armedangels säästää tuotannossaan luonnonvaroja. Yritys kertoo verkkosivuillaan farkkujen tuotantoon käytetyn veden määrä olevan 40% vähemmän ja hiilidioksidipäästöjen syntymisen olevan jopa 64% vähemmän. Verkkosivuillaan Armedangels kertoo, että tuotteiden lähetyslaatikoilla on tärkeä rooli yrityksen ekologisessa jalanjäljessä ja siksi se halusi etsiä vieläkin kestävämmän tavan pakata tuotteet kuin käyttämällä kierrätyspaperia-tai pahvia. Siksi Armedangels käyttää pakkauksissaan niin sanottua ruohopaperia, jonka koostumus on 40% ruohoa ja 60% FSC-sertifioitua puumassaa. Yritys kertoo, että ruohon käyttö paperin raaka-aineena aiheuttaa jopa 75% vähemmän hiilidioksidipäästöjä kuin puun käyttö. (Armedangels www-sivut.)

6.4 Työolot

Nudie Jeans

Yritykselle on ehdottoman tärkeää työskennellä vain huolellisesti valittujen kumppaneiden kanssa joiden tulee aina noudattaa Code of Conduct- ohjeistusta, jota sovelletaan tuotannon jokaisessa osassa. Nudie Jeans pyrkii aktiivisesti parantamaan työolosuhteitaan toimitusketjussa sekä varmistamaan että kaikki toimittajat ja alihankkijat noudattavat annettua kahdeksan kohdan työkäytännesääntöä. Nudie Jeans nostaa avainelementiksi vuodesta 2009 jatkuneen yhteistyön Fair Wear Foundationin kanssa, parantaakseen toimittajien työolosuhteita. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 23.)

Yhdeksi olennaiseksi asiaksi koskien toimittajien työoloja yritys mainitsee sen, että työllisyyden tulee olla vapaavalintaista, samoin kuin työsuhteen aloittamisen ja päättämisen. Toimittajien tulee todistaa, ettei ketään pakoteta esimerkiksi kertasummien tai velkojen avulla työskentelyyn. Vieraillessaan toimittajien tehtailla, Nudie Jeans varmistaa että mahdollisimman monella, ellei kaikilla työntekijöillä on voimassa oleva työsopimus, sillä se on arvokasta useimmille työntekijöille. Osa yrityksen Intialaisista toimittajista on pystynyt estämään ylityön tapahtumisen organisoimalla tuotantovirtaansa paremmin. Vuodelta 2018 yritys dokumentoi ylityötä vain yhdellä toimittajalla. Lapsityövoiman käytön riskiä vähentää yrityksen puuvillan hankinta Chetna Organics yhteistyökumppanin kautta joka Reilun kaupan sertifiointillaan takaa hyvät työolosuhteet ja sen ettei lapsityötä tapahdu. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 24.)

Nudie Jeans on vuodesta 2013 alkaen toteuttanut tehtaillaan living wage-konseptia, jonka tavoitteena on maksaa elämiseen riittävä palkka kaikille yrityksen tuotannossa mukana oleville työntekijöille. 26,5% yrityksen tehtaiden työntekijöistä sai työstään elämiseen riittävän palkan vuonna 2018 ja Fair Wear Foundation sekä muut sidosryhmät ovat varmistaneet, että nämä maksut ovat saavuttaneet työntekijät. Tämän myötä Nudie Jeans on tavoittanut myös muita vaatemerkkejä joiden tuotanto tapahtuu samalla tehtaalla ja saanut ne osallistumaan living wage-konseptin laajentamiseen. Nudie Jeans on vuodesta 2016 asti myös laajentanut konseptia tehtaan toiselle osastolle ja pyrkii yhä jatkamaan sitä seuraavina vuosina. Palkka tarkistetaan vuosittain vastaamaan kasvavia elinkustannuksia. Living wage-konsepti on työn alla jo yrityksen kahdella tehtaalla Intiassa ja Nudie Jeans aikoo laajentaa mahdollisesti Tunisiaan ja Turkkiin. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 25-26.)

Armedangels

Armedangelsin raportissa esitelty kustannusmenetelmä on läpinäkyvyyden lisäksi myös keino mahdollistaa yrityksen hintojen ja palkkojen välinen vertailu, jonka avulla se pystyy varmistamaan, että hinnat ovat oikeudenmukaiset. Tällä tavoin yritys haluaa varmistaa, että toimitusketjun työntekijät ansaitsevat keskimäärin vähintään 20% enemmän verrattuna kyseisen maan minimipalkkaan. Yrityksen mukaan yksi suurimmista syistä toteuttaa tällainen radikaali kustannuslaskelma, on

varmistaa läpinäkyvyys palkkojen maksamisessa ja välttyä palkkaneuvotteluilta. Tämän menetelmän myötä, yritys kertoo tietävänsä tuotteidensa työvoimakustannukset ja se toimii työkaluna, joka kannustaa toimittajia nostamaan palkkoja. (Armedangels social report 2018, 13-14.)

Lisäksi Armedangels kertoo hyvän sisäisen tuotannon suunnittelun ja sujuvan tuotantokierroksen olevan välttämättömyyksiä, puhuttaessa tehtaiden tukemisesta ja oikeudenmukaisten työolojen luomisesta. Etenkin lyhyet toimitusajat, kausituotanto ja tilausmuutokset ovat suurimpia syitä ylityölle, lyhytaikaisen kausityösopimusten lisääntymiselle ja henkilökohtaisen turvallisuuden laiminlyönnille. Yritys kertoo raportissaan, että oikeudenmukaisten työolojen luominen johtaa parempaan työkuuluun, tuottavuuteen ja laadun paranemiseen. (Armedangels social report 2018, 11.)

6.5 Auditointi

Nudie Jeans

Vuonna 2018, Nudie Jeans suoritti yhteensä 11 tarkastusta tuotantotehtaillaan eli yhden enemmän kuin edellisellä vuotenaan. Neljä niistä oli korkean riskin maissa ja seitsemän matalan riskin maissa. Fair Wear Foundationin tekemän suorituskyvyn tarkistuksen mukaan yritys on vuodesta 2014 lähtien sijoittunut ”johtaja” kategoriaan ja vuonna 2018 Nudie Jeans onnistui seuraamaan 96% tuotantoyksiköistään. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 27.)

Jotta kestäviä parannuksia voitaisiin tehdä yhä enemmän, Nudie Jeans nostaa työntekijöiden koulutuksen tärkeäksi tarpeeksi. Tästä johtuen yritys on useiden vuosien ajan osallistanut toimittajat ja niiden työntekijät Fair Wear Foundationin arvostettuun Worker’s Education Program eli WEP-ohjelmaan. Viime vuosien aikana koulutuksia on järjestetty Tunisiassa, jossa esiteltiin FWF:n toimintaa, standardeja, kommunikaatioita sekä tietoa työntekijöiden valitusmekanismista. Intiassa tehdas osallistui työntekijöiden koulutukseen lisäämällä tietoisuutta työpaikan normeista ja valitusjärjestelmistä sekä työhäirinnän vastaisen komiteatyön

kehittämisestä. Yritys mainitsee komiteatyön olevan tärkeä tapa saada kaikki työntekijät mukaan ja varmistaa että heidän äänensä kuullaan ja että ne ovat tasavertaisia. Jokaisella tehtaalla tulee olla työntekijöille riittävät ohjeet koskien valitusten tekemistä ja yrityksellä on aina velvollisuus tutkia ja ryhtyä tarvittaviin korjaustoimenpiteisiin, mikäli valituksia tulee ilmi. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 29.) Vuonna 2018, yritys työskenteli vain yhden valituksen parissa, mutta kertoo niiden olevan positiivinen merkki työntekijöiden tietoisuudesta ja rohkeudesta käyttää kyseistä mekanismia. (Nudie Jeans social report 2018, 10.)

Armedangels

Armedangels seuraa toimittajiensa kehitystä Fair Wear Foundation-jäsenyytensä kautta joka vastavuoroisesti seuraa yrityksen toimintaa. Yritys on vuodesta 2017 saakka luokiteltu ”johtaja” kategoriaan ja vuonna 2018 se auditoi onnistuneesti 100% tuotannostaan. Raportin mukaan, vuonna 2018 useamman osaston päälliköt vierailivat kaikkien toimittajien tehtailla tapaamassa näitä henkilökohtaisesti korostaakseen yksityiskohtaisesti Armedangelsin visiota ja tavoitteita liittyen kestäväyyteen. Tämän tarkoituksena on erityisesti rakentaa luottamusta ja läpinäkyvyyttä. (Armedangels social report 2018, 7.)

Jotta työntekijöitä koskevia käytännösääntöjen noudattaminen voidaan varmistaa, Armedangels kertoo käyttävänsä erilaisia mekanismeja. Näitä ovat auditoinnin lisäksi koulutukset sekä palvelunumero, jonka kautta työntekijöiden on mahdollisuus valitusten tekemiseen. Priorisoimalla korkean riskin tuotantomaat, yrityksellä on mahdollisuus keskittyä sinne, missä tukea eniten tarvitaan ja joissa rikkomusten riski on suurempi. Omista tuotantomaistaan, Armedangels luokittelee vähäisten riskien maiksi Portugalin ja Turkin, kun taas Kiina ja Intia kuuluvat puolestaan korkean riskin maihin. (Armedangels social report 2018, 8-9.)

Fair Wear Foundationin, GOTS:n ja Reilun kaupan suorittamien sisäisten ja ulkoisten auditointien kautta yritys pystyy havaitsemaan tehtaidensa puutteita ja estämään liiketoimintaetiikkaan liittyviä rikkomuksia. Armedangels tukee kumppaneitaan tarjoamalla koulutustilaisuuksia ja konsultoimalla myös esimiehiä, työntekijöitä sekä omistajia. Sisällyttämällä asiaankuuluvien sidosryhmien aloitteet,

yritys vahvistaa edelleen seurantajärjestelmäänsä. (Armedangels social report 2018, 16.) Vuonna 2017, yritys ei suorittanut Fair Wear Foundationin WEP-koloutusta tehtaissaan vaan kertoi vuonna 2018 panostavansa siihen enemmän ja kyseisenä vuonna koulutusta sovellettiin yrityksen kiinalaisella tehtaalla. Vuonna 2018, yritys kertoi tehneensä uusia FWF-auditointeja kahdessa korkean riskin maista, joista loput viisi kumppania on ollut tarkastuksen alla aikaisempina vuosina. (Armedangels social report 2018, 18.) Raportissaan Armedangels kertoo myös joutuneensa lopettamaan joitain liikesuhteitaan vuonna 2017, joiden ongelmat tulivat ilmi FWF:n suorittamien auditointien aikana. (Armedangels social report 2017, 12.)

6.6 Yhteistyöt

Nudie Jeans

Nudie Jeans painottaa että saavuttaakseen tavoitteensa, yritys ei voi toimia yksin joten varsinkin pienille yrityksille se on välttämätöntä. Olemalla osana erilaisia työryhmiä ja aloitteita, Nudie Jeans pyrkii toimimaan kestävän kehityksen tavoitteen 17 kanssa joka liittyy yhteistyöhön ja kumppanuuteen. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 42.) Vuoden 2018 raportissaan, Nudie Jeans esittelee kaikki yhteistyökumppaninsa ja kertoo millä tavoin tekee niiden kanssa yhteistyötä. Yhdeksi tärkeimmistä kumppaneista nousi Fair Wear Foundation, jonka jäsenenä Nudie Jeans on ollut vuodesta 2009 asti ja jonka avulla yritys on pystynyt auditoimaan lähes 100% tehtaiaan ja täyttämään suurimman osan sen hallintajärjestelmän vaatimuksista. Muita kumppaneita ovat esimerkiksi Mistra Future Fashion, Amnesty International, Italy Working Group, Fur Free Alliance, RISE, Textile Exchange, Alliance for Responsible Denim, CSR Västsverige ja Global Fashion Agenda. Monet näistä ovat voittoa tavoittelemattomia organisaatioita, teollisuudenalan yhteistyöaloitteita tai verkostoja. (Nudie Jeans sustainability report 2018, 43-44.)

Armedangels

Verkkosivuillaan Armedangels toi esille yhteistyökumppaninsa ja tutkimuksessakin aiemmin mainitut Fair Wear Foundationin, PETA:n, GOTS-standardin sekä Reilun Kaupan. (Armedangels www-sivut.) Armedangels kuitenkin linjaa raportissaan, että uskoo yhteistyön olevan avainasemassa, eikä pelkästään vain liikekumppaneiden kanssa. Yritys kertoo etsivänsä jatkuvasti innovatiivisia organisaatioita, jotka tukevat sitä. Lisäksi se on yhteydessä myös muihin tutotemerkkeihin, jotka toimivat samoilla tehtailla ja pyrkivät yhteiseen tavoitteeseen parantaakseen toimialan olosuhteita. (Armedangels social report 2018, 9.)

6.7 Yritysten vertailu

Nudie Jeans kertoi kaikista käyttämistään materiaaleistaan vastuullisuusraportissaan selkeästi ja toi esiin jokaisen materiaalin kohdalla yleisesti sen ominaisuuksista ja miksi oli päättänyt käyttää sitä tuotannossaan. Armedangelsin materiaalit taas löytyivät yrityksen verkkosivuilta ja yrityksen lähestymistapa oli enemmän ympäristön näkökulmasta eli se kertoi esimerkiksi materiaalien viljelytavoista ja kuinka paljon luonnonvaroja se pystyy näillä valinnoillaan säästämään. Nudie Jeans oli lisännyt käyttämiensä materiaalien tarkat määrät, joka oli hyvä lisäys verrattuna edellisen vuoden suppeampaan materiaaliluetteloon. Molemmat yritykset kertoivat käyttävänsä tuotannossaan luomupuuvillaa ja tämä oli erityisen tärkeä huomio, koska tavallisen puuvillan tuotannolla on todella suuret ympäristövaikutukset. Nudie Jeans käyttää tuotannossaan hieman laajemmin materiaaleja ja suurin ero yritysten välillä oli se, että Nudie Jeansin tuotannosta löytyi myös ei-kestäviä materiaaleja kuten polyesteriä ja nahkaa. Nudie Jeans toi selkeästi raportissaan myös esiin tuotannollisia haasteita liittyen esimerkiksi nahan tuotantoon. Yrityksillä oli käytössä muutamia samoja materiaaleja mutta muuten ne erosivat toisistaan siten, että Nudie Jeans oli panostanut enemmän farkkukankaan uusiokäyttöön ja kierrätyskuitujen lisäämiseen, kun taas Armedangels oli keskittynyt enemmän luomukuituihin.

Molemmilla yrityksillä oli käytössään samoja sertifikaatteja kuten GOTS- ja Reilun Kaupan sertifikaatti, joista kumpikin on hyvin tunnettu vaateteollisuudessa.

Kemikaaleihin liittyvissä asioissa molempien yritysten linjaukset olivat selkeät, vaikka yritysten toimintatavat olivat erilaiset. Nudie Jeans nojasi tiukkaan kemikaalipolitiikkaan perustuen EU:n kemikaalilainsäädäntöön, kun taas Armedangels kertoi kaikkien tehtaidensa olevan GOTS-sertifioituja joka taas takasi sen, ettei yrityksen tuotannossa esiintyisi haitallisia kemikaaleja. Armedangels kertoi verkkosivuillaan myös saksalaisen lehden tekemästä kemikaalitestistä, josta yritys sai hyvän tuloksen. Tästä huolimatta Armedangels kertoi vielä haluavansa parantaa toimintaansa. Yrityksen pyrkimys parantaa toimintaansa ja saavuttaa vielä parempia tuloksia, on hyvä esimerkki sen todellisesta kehittymisen halusta ja sitoutumisesta vastullisuuteen.

Molemmilla yrityksillä oli tuotantoa Italiassa, Tunisiassa, Portugalissa, Turkissa ja Intiassa. Tämän lisäksi myös Puola kuului Nudie Jeansin tuotantomaihin sekä Kiina ja Liettua Armedangelsin tuotantomaihin. Vuonna 2018, Armedangelsin tuotannosta 43% taphtui Euroopassa, kun taas Nudie Jeansin osalta tämä oli 50%. Molemmat nostivat raporteissaan hyvin samankaltaisia asioita esiin, liittyen tuotannon suunnitteluun ja uusiin toimittajiin kohdistuvista odotuksista. Molemmilla yrityksillä oli selkeästi tarkkaan määritellyt niin sanotut hankintastrategiat ja molempien raportit antoivat sellaisen kuvan, että uudet toimittajat halutaan valita erittäin tarkoin perustein. Lisäksi molemmat yritykset painottivat raporteissaan pitkäaikaisia suhteita toimittajien kanssa. Armedangelsin mukaan, 42 % sen toimittajista on ollut viimeiset viisi vuotta sen yhteistyökumppaneita, kun taas Nudie Jeans kertoi raportissaan tämän luvun olevan 72 %. Näin ollen, Nudie Jeans oli pystynyt hieman paremmin pitämään pitkäaikaisia suhteita yllä sen kumppanitehtaiden kanssa.

Läpinäkyvyyden suhteen molempien yritysten toteutustavat olivat erittäin onnistuneita. Nudie Jeans korosti läpinäkyvyyttään tuotanto-oppaansa avulla, joka antoi yksityiskohtaista tietoa yrityksen jokaisesta toimittajasta. Tuotanto-opas löytyy yrityksen verkkosivuilta, joten se on myös helpommin löydettävissä kuin jos tiedot olisivat pelkästään yrityksen vastuuraportissa. Käytännössä Armedangels esitteli raportissaan hyvin samankaltaisen mutta hieman tiivistetymmän version jossa yritys luetteli kaikki toimittajansa ja tärkeimmät tiedot niistä. Lisäksi Armedangels esitteli vuonna 2018 kehittämiensä kustannusjärjestelmän ja kuvion avulla yritys havainnollisti miten tuotteen kustannukset jakautuvat. Sekä tuotanto-opas, että avoin

kustannusjärjestelmä olivat erinomaisia esimerkkejä, siitä miten läpinäkyvyyden voi viedä seuraavalle tasolle ja monien vaateyritysten tulisi ottaa mallia vastaavanlaisista keinoista jotka kertovat avoimesti yrityksen toiminnasta.

Armedangels kertoi vaikuttavansa luonnonvarojensa käyttöön pääosin materiaalivalintojensa kautta ja se olikin lisännyt vuoden 2018 raporttiinsa kokonaismäärät tekemistään säästöistä ja oli tässä kohtaa onnistunut hieman paremmin kuin Nudie Jeans, jolla taas ei ollut konkreettisia lukuja asian suhteen. Päästöistään ja niitä ehkäisevistä keinoista Nudie Jeans oli kuitenkin kertonut hyvin laajasti ja yritys oli selkeästi syventynyt asiaan edellisen vuoden raporttiin verrattuna. Armedangelsin tekemät säästöt kyseisten päästöjen kohdalla olivat nimenomaan materiaalien tuotannon kautta, mutta esimerkiksi kuljetuksista aiheutuvista päästöistä yritys ei ottanut raportissaan eikä verkkosivuillaan kantaa. Yritys kuitenkin kertoi pakkausmateriaaliensa käytöstä, jonka myötä se pyrkii olemaan mahdollisimman ympäristöystävällinen.

Molemmat yritykset luottavat hyvin vahvasti yhteistyöhön FWF:n kanssa koskien tehtaiden työoloja. Nudie Jeansin aloittama living wage-konsepti on hieno aloite koskien työntekijöiden palkkojen nostamista ja yritys on selkeästi saanut kehitystä aikaan, vaikkakin se on ollut suhteellisen hidasta. Armedangelsin käyttämä kustannuslaskelma osoittautui todella onnistuneeksi ja selkeäksi tavaksi työntekijöiden palkkojen nostamiseksi, sillä sen avulla yritys on voinut taata korkeampia palkkoja kaikille toimittajilleen. Etenkin kun palkkojen maksuun liittyvät ongelmat ovat tänä päivänä vielä todella suuri ongelma vaateteollisuudessa, Armedangels oli tässä yritys vastuun alueessa edistynyt merkittävästi enemmän kuin Nudie Jeans. Auditointiin liittyvät toimenpiteet olivat yrityksillä hyvin samankaltaisia ja myös tässä asiassa sekä Armedangels että Nudie Jeans antoivat laajalti tietoa niihin liittyen. Vuonna 2018, Armedangels onnistui huikeasti auditoimaan 100% sen toimittajista, eikä Nudie Jeans ollut 96% kanssa kaukana täydestä läpinäkyvyydestä.

Yhteistyökumppaneita Nudie Jeans oli raportissaan listannut useamman kymmenen, joten yritys on hienosti ottanut osaa erilaisiin hankkeisiin ja aloitteisiin ja uskon että tämä on erityisen tärkeää pienen yrityksen kehityksen kannalta. Armedangels

painotti raportissaan yhteistyön tärkeyttä, mutta ei kuitenkaan maininnut Fair Wear Foundationin, PETA:n ja Reilun kaupan lisäksi muita. Tässä kohtaa Nudie Jeans oli siis onnistunut paremmin, koska se oli tarkkaan raportissaan kertonut mitä hyötyä kustakin kumppanista on sen toiminnalle.

Molemmat yritykset olivat kokonaisuudessaan onnistuneet rakentamaan kattavan kokonaisuuden vastuullisuustoiminnastaan ja tuomaan yritysvastuun keinoja raporteissaan erittäin hyvin esille. Sekä Nudie Jeans, että Armedangels olivat ottaneet kantaa lähes kaikkiin tutkimuksen kohteena oleviin yritysvastuun osa-alueisiin ja saatavilla oleva tieto oli perusteellista eikä vain yleisellä tasolla läpikäytyä. Kumpikin yritys oli sisällyttänyt raporttiinsa konkreettisia lukuja ja havainnollistanut toimintaansa erilaisten kuvioiden avulla. Yritysten panostus vastuullisuustyöhön näkyi raporteissa esitetyn tiedon laajuteena ja yksityiskohtaisuutena sekä syvällisenä lähestymistapana. Nudie Jeans ja Armedangels kertoivat avoimesti tavoitteistaan ja pyrkimyksistään oman tuotantonsa suhteen ja toivat esiin myös epäkohtia omasta toiminnastaan, kertomalla millä tavoin yritykset pyrkivät niihin tulevaisuudessa vaikuttamaan. Sen lisäksi, että yritykset tuovat vastuullisuustoiminnastaan positiivisia asioita esiin, on yhtä tärkeää ottaa huomioon negatiiviset kohdat ja pyrkiä tutkimaan niitä kriittisesti.

Kokonaisuudessaan molemmat yritykset olivat edistyneet yritysvastuun osa-alueilla todella hyvin. Kummallakin yrityksellä oli osa-alueita jossa oli edelleen kehittämisen varaa, mutta tietyllä tavalla yritysvastuulle on ominaista jatkuva pyrkimys kehittymiseen ja uusien ratkaisuiden etsimiseen. Harvan yrityksen toiminta on täydellisen vastuullista jokaisella osa-alueella, vaan tärkeintä on aito sitoutuminen sekä niiden yritysvastuun keinojen tunnistaminen jotka ovat yritykselle sopivia. Sekä Nudie Jeans, että Armedangels olivat löytäneet todella toimivia ratkaisuja vaateteollisuuden asettamiin ongelmiin ja ne voisivat varmasti oppia myös toisiltaan paljon. Niiden käyttämät keinot olivat innovatiivisia, monipuolisia sekä käytännönläheisiä. Yksi tärkeimmistä yritysvastuun aspekteista on yrityksen kyky toimia ja kertoa sen toiminnasta mahdollisimman avoimesti ja läpinäkyvästi. Sen suhteen nämä esimerkkiyritykset olivat onnistuneet perustelemalla käyttämiään keinoja uskottavasti ja osoittamalla halua kehittyä yrityksenä. Kaikenkaikkiaan,

Nudie Jeans ja Armedangels pystyivät osoittamaan olevansa pitkällä vastuullisuustyössään, josta monen vaatealan yrityksen tulisi ottaa mallia.

6.8 Instagram-kanavien vastuullisuus

Yritysten vastuullisuusraporttien lisäksi, vastuullisuuden näkyvyyttä ja toteutumista haluttiin tutkia myös toisen näkökulman kautta. Tämän myötä tarkastelun alle valikoitui molempien yritysten Instagram-tilit. Tilejä seurattiin puolen vuoden ajalta eli 01.11.2019-01.04.2020. Molemmat yritykset ovat erittäin aktiivisia kanavallaan ja myös vastuullisuuteen liittyviä asioita nostettiin suhteellisen hyvin esille. Nudie Jeansilla seuraajia oli 194 tuhatta ja Armedangelsilla 154 tuhatta, joten seuraajamäärät ovat molemmilla myös laajat. Nudie Jeans keskittyi erityisesti kysymys ja vastaus tyyppisiin lyhyisiin videoihin, jotka liittyivät tuotannon eri osa-alueisiin kuten luomupuuvillaan ja läpinäkyvyyteen. Videoita oli myös farkkujen korjaukseen ja hoitoon liittyen. Lisäksi se kertoi myös yhteistyökuvioistaan ja sertifikaateistaan. Armedangels puolestaan kertoi esimerkiksi DetoxDenim mallistostaan ja sen keskittyminen kanavalla oli enemmän palkoissa ja työolosuhteissa. Lisäksi yrityksen verkkosivuille oli usein linkki josta kerrottiin saavan lisätietoa. Mielestäni molemmat yritykset olisivat voineet tuoda myös enemmän läpinäkyvyyttään esiin Instagramissa, Nudie Jeans tuotanto-oppaansa avulla ja Armedangels kustannusmenetelmänsä avulla, jotka olivat molemmat hyviä esimerkkejä läpinäkyvyyden toteutuksesta.

Molempien yritysten tilejä oli todella kiinnostava seurata, etenkin sen jälkeen kun oli tutustunut niiden vastuullisuusraportteihin niin tiiviisti. Oli mielenkiintoista nähdä, mitä tietoa vastuullisuudesta kumpikin yritys oli tileilleen nostanut. Molemmat olivat mielestäni onnistuneet tuomaan tärkeitä asioita ja pitämään ne kiinnostavina. Tiedon jakaminen vastuullisuudesta on erityisen hyödyllinen keino, koska yrityksen suhteellisen helppo tavoittaa kuluttaja sitä kautta. Koska sosiaalisen median kanavat ovat erittäin tärkeä tiedonjaon väline yrityksille tänä päivänä, uskon että molemmat yritykset tulevat varmasti jatkossakin hyötymään sen tarjoamista mahdollisuuksista tuoda vastuullisuusasioitaan ilmi. Sosiaalisen median kanavien käyttö vastuullisuusasioiden jakamisessa tulee varmasti yhä kasvamaan

tulevaisuudessa ja se on ehdottomasti osa-alue jota jokaisen yrityksen kannattaa hyödyntää jotta tietoisuutta kuluttajien keskuudessa pystytään lisäämään.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Opinnäytetyön tarkoituksena oli perehtyä kahden vaateteollisuuden yrityksen yritys vastuuseen tutkimalla niiden käyttämiä keinoja, arvioimalla niiden onnistuneisuutta sekä lisäksi vertailla yrityksiä keskenään. Työn keskeiset tavoitteet onnistuivat mielestäni hyvin, sillä tutkimuksen avulla saatiin selville, minkälaisia yritys vastuun keinoja Nudie Jeans ja Armedangels käyttivät ja kuinka hyvin ne pystyivät vastuullisuustoiminnassaan vastaamaan työn teoriassa esiteltyihin nykypäivän vaateteollisuuden päävaikutuksiin. Molempien yritysten vastuullisuustoiminnasta oli riittävästi tietoa saatavilla niiden yritys vastuuraporttien muodossa ja lisäksi tutkittiin Nudie Jeansin ja Armedangelsin yritys vastuun toteutumista niiden Instagram-kanavissa.

Tutkimustulosten luotettavuuteen vaikutti se, että yritysten vastuullisuusraportteja tarkasteltiin vuosilta 2017 ja 2018. Tämän vertailun avulla pystyttiin nostamaan esiin konkreettisia löydöksiä sekä havainnollistamaan yritysten saavuttamia tuloksia ja kehitystä, joka lisäsi tutkimuksen luotettavuutta ja syvyyttä. Koska tutkimuksessa kerätty tieto on pelkästään esimerkkiyritysten sisäistä tietoa ja näin ollen pelkästään yrityksen näkökulmasta, tutkittiin myös molempien yritysten Instagram-kanavia ja tarkasteltiin mitä teemoja kumpikin yritys oli sinne päättänyt nostaa. Tuloksien luotettavuutta lisäsi myös raporteista saatavan tiedon ajankohtaisuus.

Tästä opinnäytetyöstä ja sen tuottamista tuloksista voivat hyötyä vaatealan yritykset, jotka haluavat kehittää omaa vastuullisuustyötään. Tutkimuksen kautta välittyy oleellista tietoa siitä, miten vastuullinen vaatealan yritys toimii, sen ollessa tärkeä tieto tämän päivän kuluttajalle joka on tietoinen valinnoistaan. Mahdollisessa jatkotutkimuksessa tutkittavia vaatealan yrityksiä olisi voinut olla useampia, jolloin tutkimukseen saataisiin lisää syvyyttä ja erilaisia näkökulmia. Koska vaateteollisuudessa tapahtuu tällä hetkellä paljon uusia innovaatioita ja kehitystä, yritys vastuun merkitys vaatealan yrityksille tulee varmasti vielä muuttumaan. Tulevaisuudessa yritysten on kuitenkin edelleen tärkeää ottaa huomioon toimintansa vaikutukset ja pyrkiä tasapainoiseen ja läpinäkyvään liiketoimintaan.

Opinnäytetyöprosessi sujui kokonaisuudessaan hyvin ja työssä onnistuttiin käsittelemään keskeiset asiat sopivan tiiviisti. Koska työ toteutettiin suhteellisen nopealla aikataululla, olisi teoriaosuuden teemoihin voinut perehtyä vielä syvemmällä tasolla, mikäli aikaa olisi ollut enemmän. Linkitys teoriaosuuden ja empiirisen osuuden välillä oli kuitenkin onnistunut, koska tutkimalla esimerkkiyritysten toimintaa, pystyttiin teoriassa kerrottuja asioita nostamaan käytännön esimerkkien avulla esiin. Tämän tutkimuksen toteuttamisen myötä opin merkittävästi yritysvastuun merkityksestä ja sen toteutuksesta vaatealan yrityksessä ja lisäksi aiheen tutkiminen antoi minulle tärkeitä työkaluja sekä opiskelijana, että tulevaisuuden työelämää ajatellen.

TEORIALÄHTEET

- Cernansky, R. 2020. Fashion's dirty microplastic secret. Viitattu 03.03.2020.
<https://www.voguebusiness.com/sustainability/fashions-dirty-microplastics-secret-pollution-polyester>
- Ditty, S. 2015. It's time for a fashion revolution. Viitattu 31.1.2020.
http://fashionrevolution.org/wp-content/uploads/2015/11/FashRev_Whitepaper_Dec2015_screen.pdf
- Eettisen kaupan puolesta. 2019. Eetti ränkkäsi 23 suomalaista vaatebrändiä. Viitattu 16.5.2020. <https://eetti.fi/2019/04/17/eetti-rankkasi-23-suomalaista-vaatebrandia-katso-tulokset/>
- Elinkeinoelämän keskusliiton www-sivut. Vastuullisuus liiketoiminnan ytimessä. Viitattu 10.4.2020. <https://ek.fi/mita-teenme/energia-liikenne-ja-ymparisto/vastuullisuus/>
- Ellen McArthur Foundation www-sivut. 2017. Viitattu 10.3.2020.
<https://www.ellenmacarthurfoundation.org/explore/fashion-and-the-circular-economy>
- Global Fashion Agenda www-sivut. 2020. Viitattu 22.4. 2020.
<https://globalfashionagenda.com/ceo-agenda-2020/#>
- Gwilt, A. 2014. A practical guide to sustainable fashion. Lontoo: Bloomsbury.
- Harmaala, M. & Jallinoja, N. 2012. Yritysvastuu ja menestyvä liiketoiminta. Sanoma Pro 2012. Viitattu 3.4.2020. <https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.lillukka.samk.fi>
- Hethorn, J & Ulasewitz, C. 2008. Sustainable fashion – why now? : a conversation about issues, practises, and possibilities. New York: Bloomsbury.
- Juutinen, S. 2016. Strategisen yritysvastuun käsikirja. Helsinki: Talentum Pro 2016. Viitattu 10.4.2020. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789521427572>
- Kuisma, J. 2015. Mainetta ja tulosta: yritysvastuun johtamisen lyhyt oppiääri. ST-akatemia 2015. Viitattu 27.4.2020.
<https://samk.finna.fi/Record/samk.991227276605968>
- Kurittu, K. 2018. Yritysvastuuraportointi: kiinnostavan viestinnän käsikirja. Helsinki: Alma Talent 2018. Viitattu 15.4.2020. <https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.lillukka.samk.fi>
- Nudge www-sivut. 2020. Viitattu 8.5. 2020.
<https://www.nudge.fi/news/87/sertifikaatit-ja-vastuullisuus>
- Rohweder, L. 2004. Yritysvastuu: kestävä kehitys organisaatiotasolla. Helsinki: WSOY.

Suomen tekstiili ja muoti www-sivut. 2019. Viitattu 20.2.2020
<https://www.stjm.fi/toiminta-alueemme/vastuullisuus/ymparistovastuu/>

Suomen sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut. Viitattu 8.5.2020.
<https://stm.fi/ministerio/kansainvaliset-asiat/ilo>

Suomen Yk-liiton www-sivut. Viitattu 16.4.2020 <https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestava-kehitys/kestavan-kehityksen-tavoitteet>

UN Alliance for sustainable fashion www-sivut. 2020. Viitattu 15.4.2020
<https://unfashionalliance.org/>

Unicef www-sivut. Viitattu 3.5.2020. <https://www.unicef.fi/unicef/tyomme-paakohteet/kestavan-kehityksen-tavoitteet/>

EMPIIRISET LÄHTEET

Fair Wear Foudation. Armedangels Social Report 2018. Viitattu 4.5.2020.
<https://api.fairwear.org/wp-content/uploads/2020/01/ARMEDANGELS-Social-Report-2018.pdf>

Fair Wear Foundation. Armedangels Social Report 2017. Viitattu 6.5.2020.
<https://api.fairwear.org/wp-content/uploads/2018/06/ARMEDANGELS-Social-Report-2017.pdf>

Armedangels www-sivut. 2020. Viitattu 7.5.2020. <https://www.armedangels.de/en>

Nudie Jeans 2018. Sustainability Report 2018. Viitattu 28.4.2020.
https://cdn.nudiejeans.com/media/files/Nudie-Jeans-Sustainability-Report_2018.pdf

Nudie Jeans 2017. Sustainability report 2017. Viitattu 25.4. 2020.
<https://cdn.nudiejeans.com/media/files/Sustainability-Report-2017-Nudie-Jeans.pdf>

Nudie Jeans 2018. Social report 2018. Viitattu 2.5.2020.
https://cdn.nudiejeans.com/media/files/Nudie_Jeans_social_report_2018.pdf